SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (četrti senat)

z dne 9. septembra 2009 *

V zadevi T-369/06,

Holland Malt BV s sedežem v Lieshoutu (Nizozemska), ki sta jo sprva zastopala O. Brouwer in D. Mes, nato O. Brouwer, A. Stoffer in P. Schepens, odvetniki,

tožeča stranka,

ob intervenciji

Kraljevine Nizozemske, ki jo zastopajo C. Wissels, M. de Grave, C. ten Dam in Y. de Vries, zastopniki,

intervenientka,

* Jezik postopka: angleščina.

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata T. Scharf in A. Stobiecka-Kuik, zastopnika,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije 2007/59/ES z dne 26. septembra 2006 o državni pomoči, ki jo je Nizozemska dodelila podjetju Holland Malt BV (UL L 32, str. 76),

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (četrti senat),

v sestavi O. Czúcz (poročevalec), predsednik, I. Labucka, sodnica, in S. Soldevila Fragoso, sodnik,

sodna tajnica: C. Kantza, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. novembra 2008

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1 Tožeča stranka, podjetje Holland Malt BV, je priložnostno združenje med pivovarno Bavaria NV, ki proizvaja pivo in brezalkoholne pijače, in podjetjem Agrifirm, ki je zadruga, v kateri sodelujejo proizvajalci žit iz Nemčije in severne Nizozemske. Tožeča stranka je pridobila patent, ki ji omogoča proizvodnjo in prodajo slada HTST (High Temperature, Short Time), to je vrsta slada, ki poveča stalnost okusa, vonja in bisernosti piva ter podaljša rok hranjenja.

2 Nizozemska vlada je tožeči stranki odobrila pomoč za naložbo v znesku 7.425.000 EUR v okviru regionalne investicijske sheme „Regionalni investicijski programi za leto 2000“, katere obseg je bil naknadno razširjen na sektorje predelave in trženja kmetijskih proizvodov, navedenih v Prilogi I k Pogodbi ES.

3 Namen subvencije, dodeljene tožeči stranki, je izgradnja sladarne v kraju Eemshaven (Nizozemska) in združitev različnih faz, kot so skladiščenje, predelava pivskega ječmena ter proizvodnja in trženje slada, na istem mestu. Dejansko izplačilo subvencije je bilo odloženo do takrat, ko jo bo odobrila Komisija. Za izplačilo te subvencije bi naložba v ta projekt morala biti uresničena pred 1. julijem 2005.

4 Za sladarno v Eemshavenu je bila predvidena letna proizvodna zmogljivost 120.000 ton. Zaradi njene gradnje in zaradi zaprtja proizvodnih enot v Lieshoutu (Nizozemska) in v Wageningenu (Nizozemska) bi letna proizvodna zmogljivost tožeče stranke morala biti 205.000 ton slada v letu 2005, medtem ko je bila 150.000 ton (v Lieshoutu in Wageningenu) leta 2001. Gradbena dela so se začela februarja 2004 in po mnenju Komisije v izpodbijani odločbi je sladarna začela obratovati leta 2005.

5 Nizozemska je z dopisom z dne 31. marca 2004 priglasila subvencijo Komisiji, v skladu s členom 88(3) ES in točko 4.2.6 Smernic Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem sektorju (UL 2000, C 28, str. 2, v nadaljevanju: Smernice). Komisija je 5. maja 2005 začela postopek na podlagi člena 88(2) ES. Ker je ta postopek odložil plačilo subvencij čez rok za začetno realizacijo, ki jo je določila nizozemska vlada, je tožeča stranka zahtevala njegovo podaljšanje do Komisijinega sprejetja odločbe o tej subvenciji.

6 Komisija je 26. septembra 2006 sprejela Odločbo 2007/59/ES o državni pomoči, ki jo je Nizozemska dodelila podjetju Holland Malt (UL L 32, str. 76, v nadaljevanju: izpodbijana odločba).

7 Komisija je v izpodbijani odločbi ugotovila, da sporni ukrep, ki se je nanašal na naložbo za izboljšanje kakovosti proizvodov tožeče stranke in za povečanje njenih proizvodnih zmogljivosti, pomeni državno pomoč v smislu člena 87(1) ES. Nato je preučila, ali bi bilo navedeni ukrep kljub temu mogoče opredeliti za združljiv s skupnim trgom na podlagi člena 87(3)(c) ES.

8 Komisija je pri tem ugotovila, da ne obstaja ločen trg za slad HTST oziroma slad premium. Nato se je sklicevala na točko 4.2.5 Smernic, v skladu s katero „ni mogoče dodeliti pomoči [za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov], če ni mogoče predložiti dovolj dokazov, da je možno najti primerno tržišče za zadevne proizvode.“

V zvezi s tem je ugotovila, da so na svetovnem in Skupnostnem trgu slada presežne zmogljivosti in da ni bilo dokazano, da so na trgu normalne možnosti prodaje.

9 Zlasti zato je Komisija v členu 1 izpodbijane odločbe ugotovila, da je sporna pomoč nezdružljiva s skupnim trgom. Kraljevina Nizozemska je na podlagi člena 2 izpodbijane odločbe dolžna zahtevati vračilo državne pomoči. V členu 3 izpodbijane odločbe je za Kraljevino Nizozemsko določena obveznost, da pri prejemniku izterja pomoč, ki mu je bila neupravičeno dodeljena. V skladu s členom 4 izpodbijane odločbe mora Kraljevina Nizozemska obvestiti Komisijo o ukrepih, sprejetih za uskladitev z izpodbijano odločbo.

Postopek in predlogi strank

10 Tožeča stranka je 7. decembra 2006 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila to tožbo.

11 Kraljevina Nizozemska je z vlogo, vloženo 6. aprila 2007 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje, predlagala intervencijo v tem postopku v podporo predlogom tožeče stranke. Predsednik tretjega senata Sodišča prve stopnje je s sklepom z dne 12. junija 2007 to intervencijo dovolil.

12 Kraljevina Nizozemska je predložila svojo intervencijsko vlogo, druge stranke pa so predložile svoja stališča glede te vloge v predpisanem roku.

13 Sodišče prve stopnje je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek. Stranke so na obravnavi 12. novembra 2008 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja, ki jih je postavilo Sodišče prve stopnje.

14 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

– razglasi ničnost členov 1, 2, 3 in 4 izpodbijane odločbe v celoti ali delno;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

15 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

– zavrne tožbo;

– tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

16 Kraljevina Nizozemska Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

– razglasi ničnost izpodbijane odločbe;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

Pravo

17 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja štiri tožbene razloge. Prvi tožbeni razlog je kršitev člena 87(1) ES. Drugi tožbeni razlog je kršitev člena 87(3)(c) ES. Tretji in četrti tožbeni razlog sta kršitev načela dobrega upravljanja in kršitev obveznosti obrazložitve, ki je določena v členu 253 ES.

18 Sodišče prve stopnje meni, da je koristno skupaj preučiti prvi tožbeni razlog, kršitev člena 87(1) ES in prvi del četrtega tožbenega razloga, torej nezadostno obrazložitev opredelitve spornega ukrepa za državno pomoč.

1. *Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 87(1) ES in prvi del četrtega tožbenega razloga: kršitev obveznosti obrazložitve opredelitve zadevnega ukrepa za državno pomoč*

Trditve strank

19 Prvič, tožeča stranka meni da je Komisija s tem, da ni dokazala, da sporni ukrep pomeni pomoč v smsilu člena 87(1) ES, kršila to določbo ter svojo obveznost obrazložitve.

20 Navaja, da mora Komisija za dokaz, da državni ukrep pomeni pomoč, ki lahko vpliva na konkurenco in na trgovino med državami članicami, ustrezno preučiti položaj na zadevnem trgu, položaj prejemnika in njegove konkurente na tem trgu in pogoje trgovanja med državami članicami ter navesti prednosti, dane z ukrepom, v trgovini znotraj Skupnosti. V zvezi s tem se sklicuje na sodbe Sodišča z dne 13. marca 1985 v združenih zadevah Nizozemska in Leeuwarder Papierwarenfabriek proti Komisiji (296/82 in 318/82, Recueil, str. 809), z dne 24. oktobra 1996 v združenih zadevah Nemčija in drugi proti Komisiji (C-329/93, C-62/95 in C-63/95, Recueil, str. I-5151) in z dne 19. oktobra 2000 v združenih zadevah Italija in Sardegna Lines proti Komisiji (C-15/98 in C-105/99, Recueil, str. I-8855).

21 Komisija bi morala dokazati, da ima ukrep predvsem dejanski učinek na pogoje trgovanja med državami članicami, in ne le povsem teoretičnega. Poleg tega bi v skladu s sodbo Sodišča z dne 14. oktobra 1987 v zadevi Nemčija proti Komisiji (248/84, Recueil, str. 4013, točka 18) morala preveriti, ali zadevna pomoč daje „občutno prednost prejemnikom v primerjavi z njihovimi konkurenti in ali je takšna, da koristi predvsem podjetjem, ki so vključena v trgovanje med državami članicami.“

22 Tožeča stranka s sklicevanjem na zgoraj v točki 20 navedeno sodbo Nemčija in drugi proti Komisiji navaja, da je obrazložitev izpodbijane odločbe, ker v njej niso predstavljeni podatki o njenem izvozu iz Skupnosti in njenem prometu znotraj Skupnosti, še manj podrobna kot obrazložitev sporne odločbe, ki je bila zaradi nezadostne obrazložitve z navedeno sodbo razglašena za nično.

23 Drugič, Komisiji očita, da je storila napako pri presoji, ker ni upoštevala ločenega trga za slad premium. Zaradi inovativnih značilnosti njenega sladnega proizvoda naj bi delovala na ločenem delu trga, in sicer trgu slada premium, na katerem naj ne bi bila v konkurenčnem položaju s proizvajalci tradicionalnega slada iz Skupnosti. Zato naj s spornim ukrepom ne bi bilo mogoče izkrivljati konkurence med proizvajalci običajnega slada, ki s sladom trgujejo med državami članicami.

24 Tretjič, Komisija je po mnenju tožeče stranke napačno opredelila upoštevno obdobje in ugotovila, da trg slada upada. Te napake naj bi jo vodile k napačni ugotovitvi, da bi lahko obstajalo tveganje, da se s spornim ukrepom ustvari ugodnejši položaj za neko družbo znotraj konkurenčnega trga, in s tem izkrivlja konkurenco.

25 Navaja tudi, da se je Komisija napačno sklicevala na položaj na trgu slada v letu 2004, da bi dokazala, da je ta upadal. Po njenem mnenju so pogoji trgovanja, ki so prevladovali v obdobjih 2003/2004 in 2004/2005, neupoštevni, ker je Kraljevina Nizozemska v tem obdobju imela samo namen dodeliti subvencijo za proizvodno enoto, ki poleg tega še ni obratovala. Zato naj bi bila vsaka konkurenčna prednost in vsak vpliv na konkurenco in pogoje trgovanja v Skupnosti uresničena le, če bi Kraljevina Nizozemska dodelila subvencijo tožeči stranki.

26 Tožeča stranka meni, da bi Komisija – za presojo vpliva subvencije na konkurenco in pogoje trgovanja – morala upoštevati bodisi leta, v katerih naj bi bila subvencija plačana, bodisi leto, v katerem je tovarna v Eemshavenu začela popolnoma obratovati in v katerem so bili njeni proizvodi dani na trg, torej leto 2006, in obdobje po tem.

27 Četrtič, tožeča stranka zatrjuje, da ker je proizvodnja nove tovarne v Eemshavenu skoraj v celoti namenjena izvozu v tretje države, pomoč ne vpliva občutno na trgovanje v Skupnosti. Navaja, da se je obseg prodaje v namembne kraje v Skupnosti v letu 2005, predviden v njenem načrtu dejavnosti iz leta 2003, povečal na 71.540 ton, medtem ko je bil obseg prodaje v namembne kraje v Skupnosti v letu 2003 približno 50.000 ton. To naj bi samo pomenilo, da naj bi v tem obdobju načrtovala povečanje obsega prodaje za približno 20.000 ton v namembne kraje v Skupnosti, in sicer za celotno družbo, potem ko bi tovarna v Eemshavenu začela obratovati.

28 Poleg tega naj bi načrtovana prodaja v namembne kraje v Skupnosti obsegala prodajo, opravljeno iz proizvodne enote v Lieshoutu, ki naj ne bi bila upoštevna pri presoji Komisije. Prodaja iz tovarne v Eemshavenu naj bi se nanašala tudi na uporabo zmogljivosti te tovarne, ki naj bi nadomestile zmogljivosti, ki jih zaradi zaprtja enote v Lieshoutu ne bi več bilo.

29 Kraljevina Nizozemska podpira trditve tožeče stranke o obstoju ločenega dela trga slada, na katerem tožeča stranka ni v konkurenčnem položaju s tradicionalnimi proizvajalci slada v Skupnosti.

30 Komisija navaja, da je prvi tožbeni razlog nedopusten, z obrazložitvijo, da – razen nejasne navedbe, da subvencija ni imela pomembnega vpliva na trgovanje niti občutnega vpliva na konkurenco – pravni in dejanski elementi, na katere naj bi se opiral, ne izhajajo jasno iz navedenih trditev. Sicer pa izpodbija tudi trditve tožeče stranke.

Presoja Sodišča prve stopnje

Dopustnost prvega tožbenega razloga

31 Glede dvomov, ki jih navaja Komisija glede dopustnosti prvega tožbenega razloga, je najprej treba poudariti, da morata v skladu s členom 21, prvi odstavek, Statuta Sodišča, ki se v skladu s členom 53, prvi odstavek, tega statuta in členom 44(1)(c) Poslovnika Sodišča prve stopnje uporablja za postopek pred Sodiščem prve stopnje, biti v vsaki tožbi navedena predmet spora in kratek povzetek tožbenih razlogov. Navedba mora biti dovolj jasna in natančna, da toženi stranki omogoči pripravo obrambe in Sodišču prve

stopnje izvajanje sodnega nadzora. Da bi se zagotovila pravna varnost in dobro delovanje sodstva, je nujno, da so pomembni dejanski in pravni elementi, na katerih temelji tožba, iz besedila tožbe razvidni vsaj na kratko, vendar dosledno in razumljivo (sklep Sodišča prve stopnje z dne 28. aprila 1993 v zadevi De Hoe proti Komisiji, T-85/92, Recueil, str. II-523, točka 20).

32 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, po eni strani, da je Komisija v svoji obrambi podrobno odgovorila na prvi tožbeni razlog tožeče stranke, in, po drugi strani, da je tožeča stranka imela možnost razložiti ta tožbeni razlog in predložiti vse koristne podrobnosti v repliki (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 14. maja 1975 v zadevi CNTA proti Komisiji, 74/74, Recueil, str. 533, točka 4), kar je v bistvu storila, s tem da ga je podkrepila z dejanskimi navedbami in očitki glede presoje Komisije, ki so bili v okviru drugega tožbenega razloga že v tožbi.

33 Zato je treba ugotoviti, da to, kar Komisija očita glede prvega tožbenega razloga, ni take narave, da bi ji preprečilo učinkovito braniti svoje interese niti da bi oviralo Sodišče prve stopnje pri izvajanju sodnega nadzora. Ker je torej prvi tožbeni razlog dopusten, je treba preučiti njegovo utmeljenost.

Kršitev člena 87(1) ES

34 Tožeča stranka navaja, z utemeljitvijo, ki je podobna tisti, navedeni v prvem delu četrtega tožbenega razloga, da Komisija v izpodbijani odločbi ni dokazala, da sporni ukrep pomeni državno pomoč, in da je storila napake pri presoji v zvezi s tem.

35 V skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da morajo biti izpolnjeni štirje pogoji, da se ukrep opredeli za državno pomoč v smislu člena 87(1) ES. Prvič, obstajati mora ukrep države oziroma z državnimi sredstvi, drugič, ta ukrep mora njenemu upravičencu

dodeliti prednost, tretjič, s tem ukrepom mora biti mogoče prizadeti trgovino med državami članicami, in četrtič, izkrivljati mora konkurenco ali groziti, da jo bo izkrivljal (sodba Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, Recueil, str. I-7747, točka 75, in sodba Sodišča prve stopnje z dne 26. junija 2008 v zadevi SIC proti Komisiji, T-442/03, ZOdl., str. II-1161, točka 44).

36 Tožeča stranka v obravnavanem primeru ne izpodbija, da sta oba prva pogoja izpolnjena. Vendar navaja, da Komisija ni dokazala, da bi sporni ukrep vplival na trgovino med državami članicami in izkrivljal oziroma grozil z izkrivljanjem konkurence.

37 V okviru presoje teh dveh pogojev Komisija ni dolžna dokazati dejanskega vpliva pomoči na trgovino med državami članicami niti dejanskega izkrivljanja konkurence, ampak je dolžna le preučiti, ali lahko te pomoči vplivajo na to trgovino in na izkrivljanje konkurence (sodbi Sodišča z dne 29. aprila 2004 v zadevi Italija proti Komisiji, C-372/97, Recueil, str. I-3679, točka 44, in z dne 15. decembra 2005 v zadevi Italija proti Komisiji, C-66/02, ZOdl., str. I-10901, točka 111).

38 Komisija je v obravnavani zadevi v točkah obrazložitve od 35 do 38 izpodbijane odločbe navedla naslednje razloge glede vpliva na trgovino v Skupnosti in glede možnosti izkrivljanja konkurence:

„(35) Pomoč obsega neposredno pomoč za naložbe […]

(36) […] izboljšanje konkurenčnega položaja podjetja zaradi državne pomoči v primerjavi z drugimi podjetji, ki take pomoči niso prejeli, je praviloma dokaz za izkrivljanje konkurence.

(37) Pomoč neugodno vpliva na trgovanje med državami članicami, če otežuje uvoz iz drugih držav članic ali olajšuje izvoz v druge države članice. Odločilnega pomena je, ali se trgovanje znotraj Skupnosti zaradi [sporne] pomoči razvija drugače ali bi se lahko drugače razvijalo.

(38) S proizvodom, na katerega se nanaša zadevna pomoč (slad), se v Skupnosti veliko trguje. Leta 2004 se je [med 25 državami članicami EU] trgovalo s približno 1,3 milijona ton slada. To je leta 2004 predstavljalo približno 15 % skupne proizvodnje slada v Skupnosti. To pomeni, da je sektor izpostavljen konkurenci […]“

39 Prvič, treba je preizkusiti trditev tožeče stranke, da zaradi inovativnih značilnosti njenega slada HTST, ki se proizvaja v sladarni v Eemshavenu, deluje na ločenem trgu, in sicer trgu slada premium, na katerem naj ne bi bila v konkurenčnem položaju z drugimi proizvajalci Skupnosti.

40 Komisija je kot odgovor na trditve tožeče stranke in Kraljevine Nizozemske, navedene v zvezi s tem med upravnim postopkom, preučila vprašanje o obstoju ločenega trga za slad premium v točkah obrazložitve od 78 do 89 izpodbijane odločbe. Komisija je z opiranjem na stališča več nacionalnih združenj sladarjev (finsko združenje, združenje Združenega kraljestva, francosko in dansko združenje), ki menijo, da ni ločenega trga za slad premium (točke obrazložitve 18, 19, 21 in 22 izpodbijane odločbe), ugotovila, da je slad predvsem generični proizvod, katerega značilnosti pomenijo manjša odstopanja in za katerega so določene kakovostne norme, ki jih določajo pivovarji (točka obrazložitve 81 izpodbijane odločbe). Komisija je zatrjevala, da se vsi statistični viri o proizvodnji, ki so bili predloženi med upravnim postopkom [Eurostat (Statistični urad Evropskih skupnosti), Euromalt (Mednarodni svet za žita)], nanašajo le na trg slada na splošno.

Navedla je, da Kraljevina Nizozemska in tožeča stranka nista predložili podatkov o obstoječih zmogljivostih glede slada premium na splošno in posebej o njegovi proizvodnji (točka obrazložitve 87 izpodbijane odločbe).

41 Ugotovljeno je, da niti tožeča stranka niti Kraljevina Nizozemska v postopku pred Sodiščem prve stopnje nista predložili ločenih statističnih podatkov posebej glede proizvodnje ali trženja slada premium. Podatki so se poleg tega nanašali le na promet slada na splošno, brez razlikovanja med „običajnim sladom“ in „sladom premium“, ki naj bi bil slad HTST tožeče stranke.

42 Tožeča stranka se je omejila na sklicevanje na poročilo Frontier Economics iz oktobra 2005 z naslovom „Holland Malt“ (v nadaljevanju: poročilo Frontier Economics), s katerim je bilo po njenem mnenju „potrjeno, da če bi prodaja slada HTST nadomesti[la] obstoječo prodajo običajnega slada, bi to [bil] del naravnega procesa inovacije na trgu, katerega pojav je [bil] predviden v vsakem primeru.“ Poleg tega je treba poudariti, da poročilo Frontier Economics – ki ga je ob tem po informacijah, ki so jih predložile stranke na obravnavi, naročila tožeča stranka – vsebuje tudi to navedbo: „[p]ričakuje se, da bo slad HTST […], proizveden v Eemshavenu, vsaj delno nadomestil prodajo […] drugih proizvajalcev standardnega slada, tudi tistih, ki imajo presežne zmogljivosti“.

43 Treba je ugotoviti, da tožeča stranka in poročilo Frontier Economics s temi trditvami jasno izrazita, da je slad HTST, ki naj bi spadal v kategorijo slada premium, nadomestljiv z „običajnim“ sladom, kar še podkrepi ugotovitev Komisije, da je slad HTST tožeče stranke konkurenčen sladu drugih proizvajalcev.

44 Zato je treba ugotoviti, da so navedbe tožeče stranke glede obstoja ločenega trga slada premium oziroma HTST neutemeljene in da Komisija ni storila napake pri presoji v zvezi s tem.

45 Drugič, tožeča stranka navaja, da Komisija ni dokazala, da bi sporni ukrep imel dejanski učinek na pogoje trgovanja med državami članicami in je zlasti storila napako pri presoji, ko ni upoštevala dejstva, da bodo proizvodi nove tovarne v Eemshavenu skoraj v celoti izvoženi v tretje države.

46 Prvič, v zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu s sodno prakso, navedeno zgoraj v točki 37, Komisija ni dolžna dokazati dejanskega vpliva pomoči na trgovanje v Skupnosti, ampak le preučiti, ali te pomoči lahko vplivajo na trgovanje.

47 Drugič, treba je opozoriti, da kadar pomoč države članice okrepi položaj enega podjetja v razmerju do drugih konkurenčnih podjetij v trgovini znotraj Skupnosti, je treba šteti, da pomoč vpliva na ta podjetja (sodbi Sodišča z dne 17. septembra 1980 v zadevi Philip Morris Holland proti Komisiji, 730/79, Recueil, str. 2671, točka 11; z dne 22. novembra 2001 v zadevi Ferring, C-53/00, Recueil, str. I-9067, točka 21, ter zgoraj v točki 37 navedena sodba Italija proti Komisiji, točka 52).

48 Ker je torej sporni ukrep subvencija pri naložbi za posodobitev in povečanje proizvodnih zmogljivosti tožeče stranke, ta nujno krepi konkurenčni položaj tožeče stranke v primerjavi s položajem njenih konkurentov, ki morajo bodisi financirati take naložbe s svojimi sredstvi bodisi se jim odreči. Poleg tega je z navedbo iz poročila Frontier Economics (glej točko 42 zgoraj), da naj bi slad, proizveden v tovarni v Eemshavenu, nadomestil prodajo drugih evropskih proizvajalcev, izrecno rečeno, da so med konkurenti tožeče stranke podjetja iz Skupnosti.

49 Poleg tega je treba poudariti, da tožeča stranka priznava, da trguje v Skupnosti. Tako je med upravnim postopkom navedla, da je v letu 2005 nameravala prodati 71.540 ton slada v Evropi in da je ralizirala 42 % svoje prodaje pri trgovanju znotraj Skupnosti.

Poleg tega trditve, da je treba v zvezi s tem upoštevati le tovarno v Eemshavenu, ni mogoče sprejeti, ker je treba v skladu s sodno prakso, navedeno zgoraj v točki 47, preučiti okrepitev položaja podjetja prejemnika, in ne položaj njegovih posameznih proizvodnih enot.

50 Vsekakor je tožeča stranka s tem, da je v Sodišču prve stopnje predloženemu gradivu večkrat izjavila, da nova tovarna v Eemshavenu usmerja svojo proizvodnjo „skoraj v celoti“ v tretje države, implicitno priznala, da je bil del proizvodnje prodan v Skupnosti. Omejenost absolutnega obsega prodaje v okviru trgovanja znotraj Skupnosti oziroma omejen delež prodaje v primerjavi s celotno proizvodnjo podjetja je neupošteven z vidika presoje vpliva navedenega trgovanja, ker v skladu s sodno prakso ne obstaja prag oziroma odstotek, pod katerim je mogoče šteti, da ne vpliva na trgovanje med državami članicami (sodba Sodišča z dne 3. marca 2005 v zadevi Heiser, C-172/03, ZOdl., str. I-1627, točka 32).

51 Poleg tega je treba opozoriti, da Komisija ni dolžna dokazati, da je tožeča stranka dejansko izvažala slad v druge države članice, ker v skladu s sodno prakso okrepitev podjetja, ki dotlej ni sodelovalo v trgovini znotraj Skupnosti, temu omogoči vstop na trg druge države članice, tako da ukrep, katerega posledica je taka okrepitev, lahko vpliva na navedeno trgovanje (glej v tem smislu zgoraj v točki 37 navedeno sodbo Italija proti Komisiji z dne 15. decembra 2005, točka 117).

52 Zato je treba ugotoviti, da okoliščine, ki jih navaja Komisija (glej točko 38 zgoraj), in sicer okrepitev položaja tožeče stranke v primerjavi z njenimi konkurenti in dejstvo, da se z veliko količino slada trguje znotraj Skupnosti, zadoščajo za dokaz, da sporni ukrep lahko vpliva na trgovino v Skupnosti, tako da so trditve tožeče stranke v zvezi s tem povsem neutemeljene.

53 Tretjič, tožeča stranka navaja, da Komisija ni dokazala, da je sporni ukrep izkrivljal konkurenco. Predvsem naj bi Komisija napačno opredelila obdobje, upoštevno za njeno preučitev, in naj bi štela, da je zadevni trg upadal. Zaradi teh napak naj bi napačno presodila, da sporni ukrep izkrivlja konkurenco.

54 V zvezi s tem je treba opozoriti, da državne pomoči, ki so namenjene zmanjšanju stroškov podjetja, ki bi jih to običajno moralo nositi v okviru tekočega poslovanja oziroma običajnih dejavnosti, načeloma izkrivljajo pogoje konkurence (sodbe Sodišča prve stopnje z dne 8. junija 1995 v zadevi Siemens proti Komisiji, T-459/93, Recueil, str. II-1675, točki 48 in 77; z dne 30. aprila 1998 v zadevi Vlaams Gewest proti Komisiji, T-214/95, Recueil, str. II-717, točka 43, in z dne 23. novembra 2006 v zadevi Ter Lembeek proti Komisiji, T-217/02, ZOdl., str. II-4483, točka 177).

55 Sodišče je tudi presodilo, da pomoč, ki zmanjša stroške preoblikovanja proizvodnih naprav prejemnika, prejemniku da konkurenčno prednost v primerjavi s proizvajalci, ki imajo oziroma so imeli namen na lastne stroške realizirati podobno preoblikovanje zmogljivosti svojih naprav (glej v tem smislu zgoraj v točki 47 navedeno sodbo Philip Morris Holland proti Komisiji, točka 11). Iz sodne prakse je torej jasno razvidno, da konkurenco lahko *ipso facto* izkrivlja ne le zmanjšanje stroškov – s pomočjo državnih sredstev – tekočega upravljanja in običajnih dejavnosti, ampak tudi subvencija, ki razbremeni prejemnika vseh ali dela stroškov naložbe.

56 Zato je treba ugotoviti, da navedbe Komisije v točkah 35 in 36 obrazložitve izpodbijane odločbe (navedena v točki 38 zgoraj), in sicer dejstvo, da je cilj spornega ukrepa subvencionirati naložbo, ki okrepi položaj prejemnika v primerjavi s položajem njegovih konkurentov, nujno pomenijo, da sporni ukrep lahko izkrivlja konkurenco. Iz tega sledi, da trditve tožeče stranke glede ustreznega obdobja, ki ga je treba upoštevati v okviru preučitve vprašanja, ali je trg upadal, nikakor ne vplivajo na presojo vpliva na konkurenco v obravnavanem primeru, ker ne ovržejo dejstva, da subvencija okrepi njegov položaj v primerjavi s položajem njegovih konkurentov, tako da je treba te trditve tožeče stranke zavrniti kot neučinkovite.

57 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da je Komisija pravilno dokazala, da bi sporni ukrep lahko vplival na trgovanje v Skupnosti in izkrivljal konkurenco ter da zato sporni ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 87(1) ES, tako da je treba zavrniti vse trditve tožeče stranke glede kršitve navedene določbe.

Obrazložitev izpodbijane odločbe glede vpliva na trgovanje v Skupnosti in na konkurenco

58 Glede obveznosti obrazložitve v smislu člena 253 ES je treba opozoriti, da je v skladu s sodno prakso obseg obveznosti obrazložitve odvisen od narave zadevnega ukrepa in od okvira, v katerem je bil sprejet (sodbi Sodišča prve stopnje z dne 22. oktobra 1996 v zadevi Skibsværftsforeningen in drugi proti Komisiji, T-266/94, Recueil, str. II-1399, točka 230, in z dne 6. marca 2003 v združenih zadevah Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land Nordrhein-Westfalen proti Komisiji, T-228/99 in T-233/99, Recueil, str. II-435, točka 278). Obrazložitev akta mora jasno izraziti razlogovanje institucije, ki ta akt izdaja, tako da lahko stranke razumejo razloge za ta akt in sodišče preveri njegovo utemeljenost, ne da bi bilo hkrati treba podrobneje navesti vse pravne in dejanske elemente, saj se vprašanje, ali ustreza členu 253 ES, presoja glede na njegovo besedilo in glede na pravne in dejanske okoliščine (sodbi Sodišča z dne 20. marca 1957 v zadevi Geitling proti Visoki oblasti, 2/56, Recueil, str. 9 in 37, in z dne 22. junija 2004 v zadevi Portugalska proti Komisiji, C-42/01, ZOdl., str. I-6079, točka 66).

59 Predvsem glede odločbe na področju državnih pomoči mora Komisija v skladu s sodno prakso – čeprav je v nekaterih primerih lahko razvidno iz samih okoliščin, v katerih je bila dodeljena pomoč, da ta pomoč vpliva na trgovino med državami članicami in izkrivlja oziroma bi lahko izkrivljala konkurenco – vsaj navesti te okoliščine v obrazložitvi svoje odločbe (zgoraj v točki 20 navedeni sodbi Nizozemska in Leeuwarder Papierwarenfabriek proti Komisiji, točka 24; Italija in Sardegna Lines proti Komisiji, točka 66, ter zgoraj v točki 58 navedena sodba Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land-Nordrhein Westfalen proti Komisiji, točka 292).

60 V obravnavanem primeru je Komisija dosledno navedla upoštevne okoliščine, ki, kot je Sodišče prve stopnje ugotovilo v točkah 52 in 56 zgoraj, zadoščajo za dokaz, da bi sporni ukrep lahko vplival na trgovino v Skupnosti in izkrivljal konkurenco.

61 Tožeča stranka ne more veljavno zatrjevati, da sodna praksa, na katero se sklicuje (glej točke od 20 do 22 zgoraj), zahteva, da Komisija opravi bolj podrobno preučitev v zvezi s tem.

62 Sodišče je v zvezi z zgoraj v točki 20 navedeno sodbo Nizozemska in Leeuwarder Papierwarenfabrik proti Komisiji (točka 24) navedlo, da sporna odločba ne vsebuje nobene navedbe glede položaja na zadevnem trgu, glede položaja prejemnika na trgu, glede trgovinskih tokov in izvoza tega podjetja. Sodišče je s tem navedlo dejavnike, ki bi lahko bili upoštevni z vidika presoje vpliva na trgovanje v Skupnosti v zadevi, v kateri je bila izrečena navedena sodba, pri čemer poudarja, da Komisija ni preučila nobenega od njih. Vendar iz navedene sodbe nikakor ni razvidno, da bi Komisija morala v vsakem posamičnem primeru presoditi vsakega od teh dejavnikov.

63 Poleg tega sta Sodišče in Sodišče prve stopnje v zvezi s tem že presodila, da zadošča, da Komisija dokaže, da zadevne pomoči vplivajo na trgovanje med državami članicami in lahko izkrivljajo konkurenco, ne da bi bilo nujno zadevni trg razmejiti in preučiti njegovo strukturo ter konkurenčna razmerja, ki iz tega izhajajo (glej v tem smislu zgoraj v točki 47 navedeno sodbo Philip Morris Holland proti Komisiji, točke od 9 do 12, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 2000 v združenih zadevah Alzetta in drugi proti Komisiji, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, od T-600/97 do T-607/97, T-1/98, od T-3/98 do T-6/98 in T-23/98, Recueil, str. II-2319, točka 95).

64 Iz zgoraj v točki 20 navedene sodbe Italija in Sardegna Lines proti Komisiji oziroma iz njene točke 69 je jasno razvidno, da je bil razlog za razglasitev sporne odločbe iz leta 1997, ki se nanaša na sektor ladijskega prevoza na Sardiniji (Italija), to, da Komisija ni pojasnila, zakaj bi sistem pomoči za sardinijske ladjarje lahko vplival na trgovanje

v Skupnosti v zadevnem sektorju, še zlasti ker je bila plovba na ravni Skupnosti liberalizirana šele dve leti po sprejetju navedene odločbe. Ta razlog za razglasitev ničnosti, ki je zelo značilen za navedeno zadevo, torej ne bi mogel vplivati na presojo izpodbijane odločbe, ki se nanaša na sektor, za katerega se uporabljajo pravila prostega pretoka blaga.

65 Tožeča stranka se poleg tega za podkrepitev svoje utemeljitve ne more sklicevati na zgoraj v točki 20 navedeno sodbo Nemčija in drugi proti Komisiji. Predvsem se je zadeva, v kateri je bila izrečena ta sodba, nanašala na bančno garancijo, ki podjetju prejemniku omogoča, da prejme večinski delež kapitala drugega podjetja, kar je bistvena dejanska razlika v primerjavi z obravnavanim primerom. V obravnavanem primeru je namreč sporni ukrep naložba za izboljšanje in povečanje proizvodnje prejemnika, tako da upoštevne okoliščine, ki jih mora Komisija navesti v izpodbijani odločbi, ne morejo biti enake tistim, ki prevladujejo v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj v točki 20 navedena sodba Nemčija in drugi proti Komisiji. Nato, čeprav je res, da je Komisija v tej zadevi navedla nekatere specifične podatke glede prevzetega podjetja, ostaja dejstvo, da je Sodišče v okviru presoje, ki vodi k ugotovitvi nezadostne obrazložitve, pripisalo velik pomen dejstvu, da je bil preizkus Komisije omejen na prevzeto podjetje in da ni bila opravljena nobena presoja v zvezi s položajem prejemnika. V obravnavanem primeru se torej celoten preizkus, ki ga je opravila Komisija, nanaša na podjetje, ki je prejelo pomoč.

66 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da je izpodbijana odločba dovolj obrazložena glede vpliva na trgovino v Skupnosti in na konkurenco.

67 Zato je treba zavrniti prvi tožbeni razlog in prvi del četrtega tožbenega razloga, ki ju navaja tožeča stranka.

2. *Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 87(3)(c) ES in drugi del četrtega tožbenega razloga: nezadostna obrazložitev v zvezi s to kršitvijo*

68 Sodišče prve stopnje meni, da je koristno skupaj preizkusiti drugi tožbeni razlog: kršitev člena 87(3)(c) ES in drugi del četrtega tožbenega razloga: nezadostna obrazložitev glede uporabe člena 87(3)(c) ES.

69 Drugi tožbeni razlog se deli na štiri dele. Prvi del se nanaša na razlago in napačno uporabo Smernic. Drugi na neustrezno tehtanje med pozitivnimi vplivi spornega ukrepa in njegovim vplivom na trgovinske pogoje znotraj Skupnosti. Tretji na nepravilno presojo glede vpliva subvencije na proizvodne zmogljivosti v sektorju slada. Četrti del pa se nanaša na neupoštevanje dogodkov in dognanj med sprejetjem odločitve o dodelitvi subvencije in sprejetjem izpodbijane odločbe.

70 Prvi in tretji del drugega tožbenega razloga je treba preizkusiti skupaj, ker preučitev prvega dela zahteva tudi presojo vprašanj o obstoječih in načrtovanih zmogljivostih ter tega, da je sporni ukrep namenjen povečanju proizvodnih zmogljivosti tožeče stranke.

Prvi in tretji del tožbenega razloga, ki se nanaša na napačno razlago in napačno uporabo Smernic, ter napačna presoja glede presežne zmogljivosti

Trditve strank

71 Tožeča stranka navaja, da je iz vrste naložbe in obravnavanih proizvodov jasno razvidno, da lahko za svoje proizvode najde normalne prodajne možnosti na trgu v smislu točke 4.2.5 Smernic. To naj bi se nanašalo predvsem na prodajne možnosti na rastočih trgih zunaj Skupnosti, tako da naj bi bil vpliv naložbe na zmogljivosti na trgu slada znotraj Skupnosti nevtralen ali kvečjemu zanemarljiv.

72 Tožeča stranka glede zadevnih proizvodov navaja, da bo zadevna sladarna proizvajala le slad HTST, ki je nova vrsta slada. Komisiji očita, da ni temeljiteje presodila vprašanja, da bi ugotovila, ali se za slad premium lahko najdejo normalne prodajne možnosti na trgu.

73 Tožeča stranka glede vrste naložbe navaja, da ji je ta omogočila posodobitev naprav za proizvodnjo slada in prestavitev njene zmogljivosti iz kontinentalnih in neučinkovitih krajev v kraj ob morju, kjer je dostop do sladnega ječmena lažji. Potrjuje, da nove zmogljivosti v Eemshavenu omogočajo, da se velik del prodaje usmeri v izvoz in da se odgovori na naraščajoče povpraševanje pivovarskih družb po dobavi slada v razsutem stanju, kar potrjuje, da so in bodo normalne prodajne možnosti na trgu za te proizvode.

74 Tožeča stranka glede presoje obstoječih in pričakovanih zmogljivosti na trgu slada v Skupnosti v bistvu meni, da je Komisija napačno prepovedala zadevno pomoč, čeprav

je bilo očitno, da presežna zmogljivost na trgu slada v Skupnosti in svetu ni strukturna in bi bila popravljena v bližnji prihodnosti.

75 V zvezi s tem zatrjuje, da je za sektor slada v Skupnosti značilna tendenca, da se proizvodne zmogljivosti neučinkovitih sladarn, ki so daleč od morja, selijo v sodobne sladarne, ki so v pristaniščih ali ob pomembnih ladijskih poteh in ki imajo lahek dostop do sladnega ječmena. S sklicevanjem na poročilo RM International z dne 22. aprila 2005 o trgu slada (v nadaljevanju: poročilo RM International) in na različna poročila H. M. G. navaja, prvič, da ta proces posodabljanja vodi k zmogljivostim, ki so predvsem usmerjene v izvoz slada v tretje države, bolj kot v trgovino znotraj Skupnosti, ter k vzpostavitvi jasnejšega ločevanja med sladarnami daleč od pristanišč, ki dobavljajo svoje proizvode na nacionalne trge znotraj Skupnosti, in posodobljenimi sladarnami, ki svoje proizvode dostavljajo na rastoče izvozne trge zunaj Skupnosti. Drugič, ta proces naj bi bil okrepljen s tendenco srečevanja proizvajalcev slada z naraščajočim povpraševanjem pivovarskih družb po dobavi slada v razsutem stanju in le sladarne, ki so v pristaniščih, lahko odgovorijo na to povpraševanje. Tretjič, tožeča stranka potrjuje, da gre ta proces bolj v smer obratov v krajih z lažjim dostopom do sladnega ječmena, kot pa v smer obratov v krajih, ki nimajo lahkega dostopa, kar povzroči, da bi sladarne, ki nimajo zadostnega dostopa do sladnega ječmena, morale zapreti zmogljivosti in biti nadomeščene s posodobljenimi zmogljivostmi, blizu vira sladnega ječmena.

76 V zvezi s tem tožeča stranka meni, najprej, da nič ne podkrepi ugotovitve Komisije, da ima lahko zadevna naložba negativni učinek na zmogljivosti proizvodnje slada in pogoje trgovanja znotraj Skupnosti. Navaja, da del novih zmogljivosti v Eemshavenu, ki je usmerjen k evropskim namembnim krajem, nadomešča zmogljivosti kontinentalnih obratov, ki so bili zaprti v krajih Lieshout in Wageningen. Potrdi, da naj bi bila dodatna zmogljivost obrata v Eemshavenu 55.000 ton.

77 Za utemeljitev te trditve se sklicuje na tabelo prodaje, ki je bila povzeta v „Pregledu prodaje HM, ki ga je opravila družba Deloitte“ z dne 6. decembra 2006, v skladu s katerim naj bi v letu 2006 sladarna v Eemshavenu proizvedla skoraj 112.220 ton, od česar naj bi bilo 79.449 ton dobavljenih v namembne kraje zunaj Skupnosti

in 32.767 ton v namembne kraje znotraj Skupnosti, iz česar izhaja, da bodo vse dodatne zmogljivosti v Eemshavenu skoraj izključno usmerjene v namembne kraje zunaj Skupnosti.

78 Komisiji očita, da ni izbrala dinamičnega pristopa in da ni presodila vpliva subvencije v smislu razvoja trga in cikličnosti tega trga na splošno. Opozarja, da ta proaktiven odnos izhaja tudi iz točke 4.2.5 Smernic, v kateri je navedeno, da mora Komisija presoditi, ali obstajajo normalne prodajne možnosti glede na obstoječe in pričakovane zmogljivosti na trgu slada. Sklicuje se na sodbo Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 1996 v zadevi AIUFFASS in AKT proti Komisiji (T-380/94, Recueil, str. II-2169), v kateri je Sodišče prve stopnje potrdilo metodo dinamične presoje, ki jo je uporabila Komisija in ki naj bi se nanašala na dinamične tendence, ki so verjetne tudi po datumu, ko naj bi se nova tekstilna zmogljivost vključila na trg.

79 Tožeča stranka meni, da Komisija v obravnavani zadevi ni opravila take presoje, ker ni upoštevala poročil o trgu slada, zlasti poročila RM International, v katerih je bilo navedeno, da je v letih 2005 in 2006 trg slada znotraj Skupnosti doživel velike strukturne spremembe in da je povpraševanje na tem trgu zelo hitro preseglo ponudbo zaradi načrtov glede povečanja proizvodnje slada in povpraševanja po njem. Meni, da bi se Komisija morala osredotočiti na obdobje po tem, ko naj bi sladarna v Eemshavenu dosegla svojo polno zmogljivost, in sicer na leto 2006 in naprej.

80 Tožeča stranka tudi očita Komisiji, da ni upoštevala poročil H. M. G., zlasti poročila z dne 13. julija 2006 o stanju na trgu slada (v nadaljevanju: poročilo G. iz julija 2006), ki omenja, da „kar zadeva ravnovesje med ponudbo slada in povpraševanjem po njem, lahko rečemo, da ni več velike presežne zmogljivosti […; k]er je vsa presežna zmogljivost v okviru sprejemljivega.“ Tožeča stranka še navaja, da je na sestankih, ki se jih je udeležila s Komisijo, H. M. G. Komisijo opozarjala na radikalno spremembo, ki jo

je mogoče opaziti na trgu med začetkom leta 2006 in julijem 2006, kar je povzročilo, da je bil položaj ponudbe slada in povpraševanja po njem dosti bolj uravnotežen.

81 Tožeča stranka meni, da je Komisija napačno presodila obetane rasti na trgih izvoza zunaj Skupnosti. Po njenem mnenju je Komisija napačno ugotovila, da bi povpraševanje po sladu, ki narašča v jugovzhodni Aziji, lahko zadovoljila Avstralija in da bodo trge slada, ki naraščajo v južni Ameriki in Afriki, lahko zadovoljile nove zmogljivosti v Argentini in razširitev skupine Mercosur v Venezuelo in „morebiti" v druge države južne Amerike.

82 Meni, da bi njene tržne možnosti na trgih zunaj Skupnosti morale šteti za dodatne tržne možnosti. Navaja, da čeprav je bila deloma v konkurenci za te možnosti s skupnostnimi proizvajalci slada, odločitve, ki jih Komisija običajno sprejema na podlagi Smernic, kažejo, da to ne more utemeljiti dejstva, da je bil sporni ukrep razglašen za nezdružljiv s s skupnim trgom.

83 Glede možnosti preusmeritve njenih dejavnosti na trg Skupnosti, ki je omenjena v točki 76 obrazložitve izpodbijane odločbe, zatrjuje, da to ni razumno predvidljivo, če je ugotovila in tudi zdaj ugotavlja obstoj zadostnih prodajnih možnosti na trgu za njene proizvode in da bo še naprej izkoriščala rast trga v državah zunaj Skupnosti.

84 Sklicuje se na poročilo H. M. G. iz novembra 2006 o stanju sladarske industrije, v skladu s katerim bo svetovno povpraševanje po sladu leta 2007 popolnoma absorbiralo ali celo prekoračilo teoretične svetovne zmogljivosti, tako da bo v prihodnje za trg značilno celo pomanjkanje slada.

85 Dvomi, da je število izvoznih dovoljenj zanesljiv vir za utemeljitev ugotovitev glede deleža Skupnosti v svetovni trgovini slada. Meni, da je zmanjšanje števila izvoznih dovoljenj, pridobljenih v Skupnosti, lahko povezano z začasnim primanjkljajem sladnega ječmena znotraj Skupnosti. Zato naj ta številka ne bi bila dober pokazatelj možnosti Skupnosti, da poveča svoj delež v svetovnem trgovanju s sladom. Meni, da bi bilo treba številke o zmogljivosti vedno razlagati in analizirati v smislu strukturnih sprememb, ki so se zgodile v sektorju slada v Skupnosti.

86 Tožeča stranka izpodbija metodo, ki jo je uporabila Komisija pri opredelitvi položaja presežne zmogljivosti na trgu slada, zlasti sklicevanje na 98-odstotno stopnjo izkoriščenosti, ki po njenem mnenju ne odraža pravilno zmogljivosti v Skupnosti. Komisija naj namreč ne bi upoštevala dejstva, da naj v skoraj nobeni tovarni proizvodnja potekala celo leto, ker se redno opravljajo popravila in izboljšave. Tožeča stranka priznava, da nima natančnih podatkov o izkoriščenosti zmogljivosti proizvodnje v celoti, vendar meni, da je ta verjetno nižja od 98 %.

87 Komisiji očita dejstvo, da so njene presoje v izpodbijani odločbi glede vpliva naložbe na zmogljivosti na trgu slada v Skupnosti v glavnem utemeljene s številkami, ki jih je predložilo združenje Euromalt, združenje proizvajalcev slada, ki so njeni konkurenti in ki imajo torej poslovni interes nasprotovati posodabljanju njenih zmogljivosti. Navaja, da v dopisih združenja Euromalt ni opredeljeno, kako so bile izračunane zmogljivosti slada in povpraševanja po maltu, in da bi Komisija morala preveriti metode, uporabljene pri teh izračunih, in preizkusiti, ali pravilno odražajo obstoječo zmogljivost v sektorju slada.

88 Kraljevina Nizozemska podpira trditve tožeče stranke.

89 Komisija izpodbija trditve tožeče stranke in Kraljevine Nizozemske.

Presoja Sodišča prve stopnje

90 Člen 87(3)(c) ES omogoča Komisiji, z odstopanjem od splošne prepovedi, določene v členu 87(1) ES, da opredeli „pomoči za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti oziroma določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“, za združljive s skupnim trgom.

91 V skladu s točko 4.2.5 Smernic, „[s]e pomoč ne sme dodeliti iz naslova točk 4.2.3 ali 4.2.4, če niso predloženi zadostni dokazi, da je za zadevne izdelke mogoče najti normalne prodajne možnosti [; u]poštevnost tega dokaza pa mora biti presojena na ustrezni ravni, ob upoštevanju zadevnih proizvodov, vrst naložb ter obstoječih in pričakovanih zmogljivosti.“

92 Komisija ima na podlagi člena 87(3) ES široko diskrecijsko pravico, katere uresničevanje vključuje zapletene gospodarske in socialne ocene, ki jih je treba opraviti v Skupnosti. Sodni nadzor, ki se uporablja za uresničevanje te diskrecijske pravice, je omejen na preverjanje upoštevanja postopkovnih pravil in pravil obrazložitve, pravilnosti dejstev ter neobstoja zmotne uporabe prava, očitne napake pri presoji ali zlorabe pooblastil (zgoraj v točki 37 navedena sodba Italija proti Komisiji, točka 83, in sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 2006 v zadevi Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke proti Komisiji, T-17/03, ZOdl., str. II-1139, točka 41).

93 Komisija si lahko določi usmeritve za izvajanje teh diskrecijskih pravic z akti, kot so zadevne smernice, če vsebujejo merila, ki kažejo na usmeritve, ki jim mora slediti ta institucija (glej v tem smislu zgoraj v točki 54 navedeno sodbo Vlaams Gewest proti Komisiji, točka 79, in zgoraj v točki 92 navedeno sodbo Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke proti Komisiji, točka 42).

94 V obravnavani zadevi je Komisija najprej preizkusila obstoj presežne zmogljivosti na trgih slada v Skupnosti in svetu, razloge zanjo in njene posledice.

95 Komisija je v točki 56 obrazložitve izpodbijane odločbe povzela tabelo združenja Euromalt, ki se med drugim nanaša na presežno zmogljivost na svetovnem trgu slada. V skladu s to tabelo je presežna zmogljivost znašala 534.000 ton leta 2004 in 1.950.000 ton leta 2006.

96 Komisija v točki 68 obrazložitve izpodbijane odločbe navaja, da:

„[…] bo donosnost sektorja slada v Skupnosti leta 2005/2006 najnižja zaradi velikega števila podjetij, ki poslujejo z izgubo in lahko zato svoje stroške krijejo le deloma. Zaradi te nizke donosnosti je bil po vsej verjetnosti spomladi 2006 sprožen stečajni postopek proti velikemu nemškemu proizvajalcu slada Weissheimerju iz Andernacha. Poleg tega so bili zaprti tudi drugi obrati za proizvodnjo slada, med drugim štirje obrati v Združenem kraljestvu, dva v Nemčiji in eden v Franciji. To so bili starejši obrati velikih podjetij. Drugi proizvajalci slada so se odločili za začasno delno zaprtje svojih zmogljivosti. V preostalih primerih so stare zmogljivosti za proizvodnjo slada nadomestile nove […]“

97 Komisija je v točki 71 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da:

„[je bila] izkoriščenost skupnih zmogljivosti najmanj 98 % v letih 2002–2004 […] Leta 2005 je bil odstotek izkoriščenosti nižji, saj je proizvodnja slada v Skupnosti znašala 8,4 milijona ton, zmogljivost pa 8,8 milijona ton. V tržnem letu 2006/2007 bo skupna proizvodnja znašala predvidoma 8 milijonov ton, zmogljivost pa 8,8 milijona ton. Nizki

odstotki izkoriščenosti odražajo odziv proizvajalcev slada na nizko donosnost, to je njihovo odločitev, da bodo zmanjšali proizvodnjo slada in začasno zaprli proizvodne zmogljivosti […]“

98 Nazadnje je Komisija v točki 72 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da:

„[…] bo sredi leta 2006 proizvodnja slada v Skupnosti predvidoma zopet uravnovešena zaradi dejanskega povpraševanja, saj se bodo proizvajalci slada naučili omejiti svojo proizvodnjo na verjetni obseg prodaje. Celo po navedenem stalnem zaprtju starih obratov za proizvodnjo slada skupne proizvodne zmogljivosti slada v Skupnosti še vedno presegajo dejansko povpraševanje za približno 600.000 ton. […] Komisija zato meni, da ni znakov, ki bi kazali na to, da se bo sedanji položaj presežnih zmogljivosti hitro spremenil.“

99 Komisija je, potem ko je pojasnila obstoj velike presežne zmogljivosti v Skupnosti, zlasti zaradi nezadostnih prodajnih možnosti na trgih slada v Skupnosti in svetu, preučila trditve Kraljevine Nizozemske in tožeče stranke, v skladu s katerimi značilnosti zadevne naložbe pomenijo, da naj bi pomoč bolj vplivala na trgovino s tretjimi državami kot pa na trgovanje znotraj Skupnosti. V zvezi s tem je Komisija v točki 75 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da „[v] sektorju slada v Skupnosti obstajajo velike skupine, ki s sladom trgujejo tako znotraj kot zunaj Skupnosti, [da] tudi [tožeča stranka] spada v to skupino, saj leži ob globokomorskem pristanišču, iz katerega lahko oskrbuje tako trg Skupnosti kot tudi zunanje trge [in da] je tožeča stranka v svojem proizvodnem načrtu iz avgusta 2003 navedla, da namerava leta 2005 evropskim kupcem prodati 71.540 ton slada.“ Komisija v točki 76 obrazložitve izpodbijane odločbe opredeli, da „se lahko zgodi, da sladarne, ki so usmerjene predvsem v izvoz v države zunaj Skupnosti (kot npr. tožeča stranka), za slad, ki je namenjen prodaji v teh krajih, ne najdejo kupcev in ga zato poskušajo prodati znotraj Skupnosti, [l]ahko pa se zgodi tudi nasprotno, [k]er so ti segmenti med seboj povezani, saj lahko razvoj zunaj Skupnosti vpliva na razvoj znotraj Skupnosti in obratno.“

100 Poleg tega je Komisija glede zadevnih proizvodov preučila in zavrnila trditve tožeče stranke in Kraljevine Nizozemske o obstoju ločenega trga in s tem o obstoju ločenih tržnih možnosti za slad premium.

101 Nazadnje je Komisija v točki 89 obrazložitve izpodbijane odločbe potrdila, da:

„Na podlagi […] sklepnih ugotovitev o presežnih zmogljivostih na trgu slada, morebitnem vplivu zadevne pomoči na trgovanje med državami članicami in na podlagi dejstva, da ni jasno dokazanega ločenega trga za premium slad, Komisija meni, da pomoč ni v skladu s točko 4.2.5 Smernic, ki določa, da ni mogoče dodeliti pomoči za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, če ni mogoče predložiti dovolj dokazov, da je za zadevne proizvode mogoče najti primerno tržišče."

102 Tožeča stranka v prvem in tretjem delu drugega tožbenega razloga v bistvu Komisiji očita, prvič, da je glede presoje obstoja normalnih prodajnih možnosti napačno razlagala in uporabila Smernice, in, drugič, da je očitno napačno presodila pri preizkusu presežne zmogljivosti na trgu slada.

103 Ker ugotovitev Komisije glede neobstoja normalnih prodajnih možnosti na trgu temelji predvsem na ugotovitvi o obstoju presežne proizvodne zmogljivosti v primerjavi s povpraševanjem po sladu, je treba najprej preizkusiti utemeljenost izpodbijane odločbe v zvezi s tem.

– Presežna zmogljivost na trgu slada

104 Med strankami ni sporno, da je trg slada svetovni trg, kot to dokazujejo viri, priloženi k dopisom strank. Poleg tega, kot je bilo ugotovljeno v točki 44 zgoraj, tožeča stranka ni dokazala obstoja ločenega trga za slad HTST oziroma slad premium. Ob tem njena trditev, da „prodaja HTST nadomesti obstoječo prodajo standardnega slada“ in predvsem, da lahko proda slad HTST kupcem, ki so se prej oskrbovali, povsem ali deloma, s „standardnim“ sladom, potrjuje ugotovitev Komisije, da je v konkurenci z drugimi proizvajalci za enake prodajne možnosti na trgu.

105 Prvič, tožeča stranka navaja, da je Komisija ugotovila obstoj presežne zmogljivosti na trgu Skupnosti predvsem na podlagi virov združenja Euromalt, ki naj bi bil organizacija, ki predstavlja interese njenih konkurentov, pri čemer ne upošteva nasprotne navedbe.

106 V zvezi s tem je treba poudariti, da se je Komisija v izpodbijani odločbi oprla na številke o zmogljivosti in o dejanski proizvodnji v Skupnosti v letih od 2002 do 2005, pri čemer je upoštevala številke iz poročila H. M. G. za leti 2004 in 2005, ki izhajajo iz nacionalnih statistik in podatkov združenja Euromalt in Eurostata. Ti podatki kažejo, da je je presežna zmogljivost v letu 2002 in 2004 znašala manj kot 200.000 ton, kar glede na zmogljivost 8,6 milijona ton v letu 2002 in 8,8 milijona ton v letu 2004 ustreza 98-odstotni stopnji izkoriščenosti. Leta 2003 je presežna zmogljivost znašala samo 37.000 ton, kar pomeni 99,6-odstotno izkoriščenost zmogljivosti. Komisija še navaja, da podatki iz poročila Frontier Economics dokazujejo primerljivi odstotek izkoriščenosti. Ko je kot vir navajala poročilo H. M. G. z dne 2. maja 2006 (v nadaljevanju: poročilo G. iz maja 2006), je navedla, da „je bil leta 2005 odstotek izkoriščenosti nižji, saj je proizvodnja slada v Skupnosti znašala 8,4 milijona ton, zmogljivost pa 8,8 milijona ton, […] kar pa zadeva tržno leto 2006/2007 naj bi skupna proizvodnja znašala predvidoma 8 milijonov ton, zmogljivost pa 8,8 milijona ton.“ Komisija je ugotovila, da ti nizki odstotki izkoriščenosti odražajo odziv podjetij za proizvodnjo slada na nizko donosnost, to je njihovo odločitev, da bodo zmanjšali proizvodnjo slada in začasno zmanjšali proizvodne zmogljivosti. Navaja še, da je delni vzrok za tak položaj v tržnem letu 2006/2007 lahko tudi slaba žetev pivskega ječmena. Potrjuje, da podatki

za leta 2002, 2003 in 2004 kažejo, da je tehnično mogoče izkoristiti najmanj 98 % skupnih proizvodnih zmogljivosti (točki 70 in 71 obrazložitve izpodbijane odločbe).

107 Prvič, treba je ugotoviti, da se je Komisija oprla na različne vire, ki soglasno navajajo obstoj velike presežne zmogljivosti na tgih slada v Skupnosti, ki se je v letu 2005 še povečala v primerjavi z obdobjem od 2002 do 2004. Poleg tega je navedla, da naj bi v skladu s poročilom G. iz maja 2006 presežna zmogljivost na trgu Skupnosti dosegla rekordno raven v letih 2006 in 2007, ko se je dvignila do 800.000 ton, kar je 9 % skupne zmogljivosti. Zato je neutemeljena trditev tožeče stranke, da ugotovitev Komisije glede obstoja presežne zmogljivosti temelji predvsem na stališčih združenja Euromalt.

108 Drugič, treba je ugotoviti, da je stališče Komisije, da obstaja strukturna presežna zmogljivost v Skupnosti v primerjavi s prodajnimi možnostmi na tem trgu jasno potrjeno s poročilom G. iz julija 2006, na katerega se večkrat sklicuje tožeča stranka. V tem poročilu je navedeno:

„Od leta 2004, vendar najbolj očitno v letih 2005 in 2006, je bila za industrijo Skupnosti značilna presežna zmogljivost, ki je ni bilo mogoče prodati in je znašala več kot milijon ton. […] Izgube proizvajalcev so bile velike v letu 2005 in bodo verjetno še večje v letu 2006. Vendar so proizvajalci slada v več državah, npr. v Franciji, Nemčiji in Združenem kraljestvu, začeli zmanjševati proizvodnjo, namesto da bi prodali slad po povsem nerentabilnih maržah.“

109 Tretjič, tožeča stranka in Kraljevina Nizozemska očitata Komisiji, da ni upoštevala trditev iz poročila G. iz julija 2006, da „kar zadeva ravnovesje med ponudbo slada in povpraševanjem po njem, lahko rečemo, da ni več velike presežne zmogljivosti in da [j]e vsa presežna zmogljivost v okviru sprejemljivega.“

110 Treba je opozoriti, da je v upoštevnem delu poročila G. iz julija 2006 navedeno:

„Nove gradnje in zaprtja so povzročili sedanjo zmogljivost Skupnosti za proizvodnjo slada, ki znaša 8,8 milijona ton za ocenjeno izkoriščenost, vključno z izvozom, ki znaša 8,2 milijona ton, kar je 93,2 % zmogljivosti […] Kar zadeva ravnovesje med ponudbo slada in povpraševanjem po njem lahko rečemo, da ni več velike presežne zmogljivosti. Proizvajalci slada na manj ugodnih trgih so se naučili zmanjšati proizvodnjo do ravni mogočih prodajnih količin, tako da naj ne bi bilo več pritiskov na ceno slada zaradi presežne ponudbe."

111 Iz tega je razvidno, da se je, tudi po navedbah iz poročila z dne 13. julija 2006, presežna zmogljivost, ki je obstajala na trgu Skupnosti med njeno pripravo, povečala na 600.000 ton. Ta številka je bila najvišja v obdobju, na katerega se je Komisija osredotočila pri svojem preizkusu (od 2003 do 2006) in naj bi poleg tega kazala vedno naraščajočo tendenco presežne zmogljivosti znotraj Skupnosti, ker je bila ta številka v letu 2005 po navedbah iz izpodbijane odločbe le 400.000 ton (glej točko 106 zgoraj). Veljavnost trditve, da „[k]ar zadeva ravnovesje med ponudbo slada in povpraševanjem po njem, lahko rečemo, da ni več velike presežne zmogljivosti", je ovržena z besedilom v nadaljevanju. Namreč, glede na, prvič, rekordno raven presežne zmogljivosti (600.000 ton), navedeno v istem odstavku poročila; drugič, potrditev, da so se nekateri proizvajalci naučili omejiti svojo proizvodnjo na raven, ki ustreza mogoči prodaji, in tretjič, sklicevanje na ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem, in ne na ravnovesje med zmogljivostmi in povpraševanjem je treba poudariti, da sprememba, ki jo je zadevni del besedila želel sporočiti, ne pomeni zmanjšanja te presežne zmogljivosti, ampak zmanjšanje presežne proizvodnje (oziroma presežne ponudbe) v Skupnosti.

112 Treba je ugotoviti, da je Komisija upoštevala zmanjšanje presežne proizvodnje v Skupnosti, ko je v točki 72 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da „[bo] sredi leta 2006 proizvodnja slada v Skupnosti predvidoma zopet uravnotežena zaradi dejanskega povpraševanja, saj se bodo proizvajalci slada naučili omejiti svojo proizvodnjo na verjetni obseg prodaje". V zvezi s tem kot vir navaja poročilo G. iz

julija 2006. Vendar, čeprav Komisija lahko upošteva poročila in neodvisna strokovna mnenja, s tem ni oproščena dolžnosti, da oceni delo proizvajalcev, ker je njena osrednja in izključna odgovornost, da zagotovi spoštovanje člena 87 ES in izvajanje člena 88 ES, za katero velja sodni nadzor (glej v tem smislu sodbo Sodišča prve stopnje z dne 16. septembra 2004 v zadevi Valmont proti Komisiji, T-274/01, ZOdl., str. II-3145, točka 72 in navedena sodna praksa). Vendar Komisija ni mogla povzeti, ne da bi storila očitno napako presoje, trditve iz poročila G. iz julija 2006, navedene v točki 109 zgoraj, o zmanjšanju presežnih zmogljivosti, kar pomeni zmanjšanje proizvodnje v Skupnosti (iz 8,4 milijona ton v letu 2005 na 8,2 milijona ton v letu 2006), ker se stabilna raven zmogljivosti Skupnosti v letih 2005 in 2006 (8,8 milijona ton) razlaga dejansko s povečanjem presežne zmogljivosti.

113 Glede sestankov med H. M. G. in Komisijo leta 2006 je treba ugotoviti, da je po podatkih, ki jih je predložila tožeča stranka v zvezi s tem, družba H. M. G. opozorila Komisijo na radikalno spremembo, ki jo je mogoče opaziti na trgu in je povzročila, da je bil položaj ponudbe slada in povpraševanja po njem veliko bolj uravnotežen. V zvezi s tem zadošča opozoriti, da je Komisija upoštevala to spremembo v izpodbijani odločbi, s tem ko je v točki 72 obrazložitve izpodbijane odločbe potrdila, da „[bo] sredi leta 2006 proizvodnja slada v Skupnosti predvidoma zopet uravnotežena zaradi dejanskega povpraševanja, saj se bodo proizvajalci slada naučili omejiti svojo proizvodnjo na verjetni obseg prodaje.“

114 Nazadnje, če je treba trditve tožeče stranke razumeti, kot da se z njimi izpodbija tudi ugotovitev Komisije glede obstoja presežne zmogljivosti na svetovnem trgu slada, je treba poudariti, da tudi ta trditev ni utemeljena. Prvič, tožeča stranka ni predložila nobenega statističnega vira, ki bi ovrgel obstoj presežne zmogljivosti na svetovnem trgu. Drugič, poročilo G. iz julija 2006 se nanaša na nedavno gradnjo velikih zmogljivosti v tretjih državah, ki skupaj z gradnjo novih zmogljivosti v Skupnosti povzroči, da se mora industrija Skupnosti spopasti s „presežno zmogljivostjo, ki je ni mogoče prodati in znaša več kot milijon ton“ v letih 2005 in 2006.

115 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija pravilno dokazala obstoj presežne zmogljivosti na trgih slada v Skupnosti in svetu ob sprejetju izpodbijane odločbe ter da je treba zavrniti vse trditve tožeče stranke, s katerimi je izražen dvom o zanesljivosti virov, ki so v utemeljitev ugotovitve Komisije navedeni v izpodbijani odločbi glede presežne zmogljivosti.

116 Drugič, tožeča stranka navaja, da Komisija ni upoštevala ponovne vzpostavitve ravnovesja med proizvodnimi zmogljivostmi in povpraševanjem, ki je bilo predvidljivo že ob sprejetju izpodbijane odločbe. V zvezi s tem med drugim navaja zgoraj v točki 78 navedeno sodbo AIUFFASS in AKT proti Komisiji ter različna poročila strokovnjakov, ki jih je priložila tožbi.

117 Prvič, v nasprotju z navedbami tožeče stranke je Komisija v izpodbijani odločbi opravila presojo prihodnjega razvoja. Preučila je proizvodne zmogljivosti in obseg proizvodnje slada ne le v letu 2005, ampak tudi v tržnem letu 2006/2007, pri čemer se je oprla na poročilo G. iz maja 2006 (točki 70 in 71 obrazložitve izpodbijane odločbe). Preučila je bodoče tendence glede proizvodnje slada v skupnostnem in svetovnem merilu, strukturo in trgovanja, ki jih je mogoče predvideti glede na povpraševanje pivovarjev po sladu, in se je glede spremembe obsega trgovanja s sladom, predvidene do leta 2010, sklicevala celo na Mednarodni svet za žita (točke 58, 59, od 62 do 68 in 72 obrazložitve izpodbijane odločbe).

118 Glede na to, da je Komisija opravila presojo prihodnjega razvoja glede zmogljivosti proizvodnje slada in razvoja trgovanja v Skupnosti, je treba ugotoviti, da je izpodbijana odločba združljiva z načelom, navedenim v točki 78 zgoraj navedeni sodbi AIUFFASS in AKT proti Komisiji, in da so trditve tožeče stranke o neobstoju preučitve prihodnjega razvoja neutemeljene.

119 Drugič, treba je poudariti, da Komisija ob sprejetju izpodbijane odločbe ni imela na voljo ne tabele prodaje z dne 6. decembra 2006, ki jo je predložila za pregled prodaje, ki ga je opravila družba Deloitte, niti poročila H. M. G. iz novembra 2006 o stanju

v industriji slada, ki sta bila priložena k tožbi. Vendar je treba tudi spomniti, da se mora v skladu z ustaljeno prakso zakonitost akta presoditi glede na dejstva in dokaze, ki obstajajo takrat, ko se akt sprejme, zapletene presoje Komisije pa je treba preizkusiti le glede na dejstva in dokaze, ki jih je imela, ko je opravila te presoje (sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 2002 v zadevi Graphischer Maschinenbau proti Komisiji, T-126/99, Recueil, str. II-2427, točka 33, in zgoraj v točki 92 navedena sodba Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke proti Komisiji, točka 54; glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 10. julija 1986 v zadevi Belgija proti Komisiji, 234/84, Recueil, str. 2263, točka 16). Zato se tožeča stranka pri izpodbijanju zakonitosti izpodbijane odločbe ne more sklicevati na dokaze, s katerimi Komisija ni bila seznanjena v upravnem postopku.

120 Tretjič, glede trditev tožeče stranke o neupoštevanju poročila družbe RM International je treba najprej poudariti, da ni predstavilo popolne analize, podprte s konkretnimi podatki o obstoječih tendencah in bodočem razvoju glede trga slada. Vsekakor se Komisija sklicuje na poročilo RM International v točkah 27 in 59 obrazložitve izpodbijane odločbe. Poleg tega je treba pripomniti, da poročilo družbe RM International ne omenja, da naj bi trg slada zelo hitro dosegel stanje, ko bi povpraševanje preseglo ponudbo zaradi pozitivnih obetov povečanja proizvodnje piva in povpraševanja po sladu, kot navaja tožeča stranka. Nasprotno, v poročilu je navedeno, da „ob upoštevanju dejstva, da se je rast svetovne proizvodnje piva v preteklih letih upočasnila, je mogoče opaziti, da povpraševanje počasneje absorbira novo proizvodnjo slada.“

121 Zato je treba tudi trditev tožeče stranke v zvezi s tem zavrniti.

122 Glede na vse zgornje ugotovitve je treba ugotoviti, da Komisija ni storila očitne napake pri presoji v zvezi s preučitvijo glede presežne zmogljivosti.

– Neobstoj normalnih prodajnih možnosti

123 Tožeča stranka nenazadnje navaja, da naj Komisija ne bi upoštevala dejavnikov, ki vplivajo na odstotek izkoriščenosti zmogljivosti, kot so vzdrževalna dela v tovarnah in pomanjkanje sladnega ječmena, tako da je napačno presodila, da je obstoj presežne zmogljivosti mogoče pripisati neobstoju normalnih prodajnih možnosti. Poleg tega tožeča stranka meni, da lahko glede na izboljšano kakovost slada HTST in glede na to, da ji zadevna vrsta naložbe omogoča oskrbovanje kupcev zunaj Skupnosti, zlahka najde normalne prodajne možnosti za svoje proizvode.

124 Glede prve trditve tožeče stranke je treba ugotoviti, da naraščajoče presežne zmogljivosti, ki jo je ugotovila Komisija za leti 2005 in 2006, ni mogoče pojasniti s trditvijo družbe H. M. G., da „skoraj nobena tovarna ne proizvaja celo leto, ker se redno opravljajo popravila in izboljšave." V zvezi s tem je dovolj poudariti, da je presežna zmogljivost leta 2003 znašala le 37.000 ton, kar izključuje možnost, da bi lahko redna popravila in izboljšave povzročila presežno zmogljivost v Skupnosti od 400.000 do 600.000 ton v letih 2005 in 2006 ali presežno zmogljivost 800.000 ton za tržno leto 2006/2007, ki je predvidena v poročilu G. iz maja 2006.

125 Glede sklicevanja na navedeno pomanjkanje sladnega ječmena je treba poudariti, da je Komisija upoštevala ta dejavnik v točki 71 obrazložitve izpodbijane odločbe, ko je potrdila, da „[j]e za tržno leto 2006/2007 [zmanjšanje odstotka izkoriščenosti] mogoče pojasniti tudi s slabo letino pivskega ječmena". Tožeča stranka pa ne navaja nobenega vira in nobene konkretne številke, na podlagi katerih bi se lahko ta hipoteza izkazala za verjetno, namreč da naj bi bilo pomanjkanje sladnega ječmena odločilni dejavnik, ki je povzročil precejšnje zmanjšanje odstotka izkoriščenosti.

126 Poleg tega je treba poudariti, da tožeča stranka ne izpodbija ugotovitve Komisije v izpodbijani odločbi, ki je poleg tega podkrepljena s poročilom G. iz julija 2006, da je cena slada zaradi ostre konkurence padla na raven, na kateri proizvodnja ni bila več rentabilna, in da so te okoliščine na trgu povzročile zaprtje nekaterih in omejitev

proizvodnje drugih proizvodnih obratov. Poleg tega slab pridelek sladnega ječmena v enem letu ne more pojasniti dokončnega zaprtja tovarn v Skupnosti.

127 Poleg tega poročilo G. iz julija 2006, na katerega se večkrat sklicuje tožeča stranka, pojasni pojav presežne zmogljivosti v Skupnosti, po eni strani, s pričakovanji proizvajalcev iz Skupnosti, povezanimi s hitro rastjo povpraševanja zunaj Skupnosti, ki so prisilila te proizvajalce, da razvijejo nove zmogljivosti, in, po drugi strani, z naknadnimi spremembami okoliščin na trgu, ki so povzročile, da so nove zmogljivosti ustvarile presežek v primerjavi s povpraševanjem na svetovnem trgu. V zvezi s tem je v tem poročilu navedeno:

„Razmerje med domačo prodajo in izvozom je bilo 70/30 v prid domači prodaji, vendar so domači trgi kvečjemu mirovali, medtem ko se je za izvozne trge izkazalo, da so nenasitni. Skoraj vse razširitve oziroma nove tovarne so bile povezane z območji, ki so ugodna za izvoz, kot npr. Rouen, Antwerpen, Rulsbroek, Eemshaven in Halmstad. Ko se je začela gradnja novih zmogljivosti in ko je bil dosežen rekorden izvoz, je bilo razpoloženje že spremenjeno. Domača prodaja piva je bila pod pričakovanji, japonska industrija piva je proizvedla in prodajala pivo, ki ima manjšo vsebnost slada in celo pivo brez slada, brazilski proizvajalci piva pa so kupovali vedno večje količine od njihovega Mercosur soseda, Argentine. Največja sprememba se je vendarle zgodila v Rusiji, kjer so mednarodne in ruske družbe zgradile industrijo slada za skoraj 1,5 milijona ton, zaradi česar je bil vsak uvoz nepotreben, razen uvoz majhnih količin od njihovih neposrednih sosedov.“

128 Poleg tega poročilo Frontier Economics pripiše zmanjšanje odstotka izkoriščenosti zmogljivosti v Skupnosti skrčenju prodajnih možnosti zunaj Skupnosti, z navedbo, da „je bil glavni razlog za ta padec izvoza upadajoče rusko povpraševanje po uvozu slada […; č]eprav ocene proizvodnje v Skupnosti za leti 2004 in 2005 še niso na voljo, se pričakuje, da bi upad izvoza […] lahko zelo zmanjšal raven izkoriščenosti zmogljivosti v Evropi.“

129 Zato je treba ugotoviti, da je z deli spisa podkrepljen obstoj vzročne zveze, ki jo je ugotovila Komisija, med presežno zmogljivostjo in neobstojem normalnih prodajnih možnosti na trgu slada, tako da je treba zavrniti trditve tožeče stranke glede napačne presoje v zvezi s tem.

130 Tožeča stranka z drugo trditvijo navaja, da lahko zlahka najde normalne prodajne možnosti za svoje proizvode, zlasti ob upoštevanju izboljšane kakovosti slada HTST in dejstva, da ta vrsta naložbe – zlasti geografski položaj sladarne v Eemshavenu, ki je hkrati v bližini območij pridelave sladnega ječmena in globokomorskega pristanišča – omogoča oskrbo kupcev zunaj Skupnosti.

131 V zvezi s tem je treba najprej poudariti, da se tožeča stranka opira na napačno razlago Smernic, ko zatrjuje, da se njihova točka 4.2.5 – v skladu s katero je treba dokazati, da „je na trgu mogoče najti normalne prodajne možnosti za zadevne proizvode“ – nanaša predvsem na dokaz o obstoju prodajnih možnosti za proizvode prejemnika pomoči.

132 V skladu s sodno prakso se Smernic ne sme razlagati samo na podlagi njihovega besedila. Treba jih je razlagati v smislu člena 87 ES in cilja te določbe, in sicer cilja neizkrivljene konkurence na skupnem trgu (glej v tem smislu sodbo Sodišča prve stopnje z dne 1. decembra 2004 v zadevi Kronofrance proti Komisiji, T-27/02, ZOdl., str. II-4177, točka 89).

133 Poleg tega, čeprav Komisijo zavezujejo okviri in obvestila, ki jih sprejme na področju državnih pomoči, to velja samo, če ta besedila ne odstopajo od pravilne uporabe pravil Pogodbe, saj teh besedil ni mogoče razlagati tako, da bi to zmanjševalo obseg členov 87 ES in 88 ES ali bilo v nasprotju z njunim ciljem (glej sodbo Sodišča z dne 11. septembra 2008 v združenih zadevah Nemčija in drugi proti Kronofrance, C-75/05 P in C-80/05 P, ZOdl., str. I-6619, točka 65 in navedena sodna praksa).

134 Treba je prav tako poudariti, da je treba odstopanja od splošnega načela nezdružljivosti državnih pomoči s skupnim trgom, navedenega v členu 87(1) ES, razlagati strogo (sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. aprila 2008 v zadevi SIDE proti Komisiji, T-348/04, ZOdl., str. II-625, točka 62; glej v zvezi s Pogodbo ESPJ sodbo Sodišča z dne 21. junija 2001 v združenih zadevah Moccia Irme in drugi proti Komisiji, od C-280/99 P do C-282/99 P, Recueil, str. I-4717, točka 40, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 25. septembra 1997 v zadevi UK Steel Association proti Komisiji, T-150/95, Recueil, str. II-1433, točka 114).

135 Pomoči za naložbe same po sebi okrepijo konkurenčni položaj prejemnika v primerjavi s položajem njegovih konkurentov, ker dodeljeni znesek zmanjša stroške naložbe, ki jih ima prejemnik, s čimer je v ugodnejšem položaju od drugih proizvajalcev v sektorju, ki so realizirali ali nameravajo realizirati podobno naložbo z lastnimi stroški (glej v tem smislu zgoraj v točki 47 navedeno sodbo Philippe Morris Holland proti Komisiji, točka 11, in sodbo Sodišča z dne 24. februarja 1987 v zadevi Deufil proti Komisiji, 310/85, Recueil, str. 901, točka 8). Zaradi večje konkurenčnosti prejemnika pomoči ta lažje najde prodajne možnosti za svoje proizvode v primerjavi z nesubvencioniranimi proizvajalci. Namreč, večja ko je subvencija, več prodajnih možnosti za proizvode prejemnika je mogoče najti.

136 Iz tega je razvidno, da čeprav je bil preizkus v smislu točke 4.2.5 Smernic opravljen predvsem na podlagi obstoja prodajnih možnosti za subvencionirano proizvodnjo prejemnika zadevne pomoči, in ne ob upoštevanju položaja na trgu na splošno, na katerem je prejemnik v konkurenci z drugimi proizvajalci z enakimi prodajnimi možnostmi, naj bi to omogočilo odobritev pomoči, ki z izkrivljanjem konkurence zagotavlja prodajne možnosti za proizvode prejemnika pomoči celo na trgu, za katerega je značilna presežna proizvodnja oziroma presežna zmogljivost in na katerem se nesubvencionirani konkurenti srečajo s težavami trženja svojih proizvodov. Taka razlaga Smernic bi bila torej v nasprotju s členom 87 ES.

137 Iz tega je razvidno, da je treba trditve tožeče stranke, s katerimi želi dokazati, da bo zaradi izboljšane kakovosti slada HTST, geografskega položaja tovarne v Eemshavenu in svoje zmogljivosti dobave slada v razsutem stanju za svoje proizvode zlahka našla normalne prodajne možnosti na trgu, zavrniti kot brezpredmetne.

138 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba ugotoviti, da Komisija ni storila očitne napake pri presoji, ko je pripisala obstoj presežne zmogljivosti na trgu slada v Skupnosti in svetu neobstoju normalnih prodajnih možnosti za proizvode.

139 Druge trditve tožeče stranke, ki jih pri tem navaja, ne morejo ovreči te ugotovitve.

140 Prvič, tožeča stranka zatrjuje, da bo skoraj celotna njena proizvodnja usmerjena v namembne kraje zunaj Skupnosti, tako da ne bo konkurirala z enakimi prodajnimi možnostmi drugim proizvajalcem Skupnosti.

141 Ta teza ne more uspeti. Kot prvo, tožeča stranka ne izpodbija, da trg slada geografsko obsega cel svet. Poleg tega, kot je bilo dokazano v točki 44 zgoraj, ne obstaja ločen trg proizvodov za slad premium oziroma za slad HTST. Ker torej tožeča stranka konkurira drugim proizvajalcem Skupnosti na istem proizvodnem in geografskem trgu, je s tem v konkurenci z njimi z enakimi prodajnimi možnostmi. Drugič, v poročilu Frontier Economics, ki ga je naročila tožeča stranka, je navedeno, da „se pričakuje, da bo slad HTST […], proizveden v Eemshavenu, vsaj delno nadomestil prodajo […] drugih proizvajalcev standardnega slada, tudi tistih, ki imajo presežne zmogljivosti." Ta trditev jasno kaže, da namerava tožeča stranka pridobiti del obstoječih prodajnih možnosti drugih proizvajalcev Skupnosti.

142 Drugič, tožeča stranka navaja, da je Komisija napačno ugotovila, da trgi zunaj Skupnosti v prihodnjih letih ne bi mogli absorbirati presežne zmogljivosti Skupnosti in da število izvoznih dovoljenj ni zanesljiv vir za ugotavljanje razvoja izvoza.

143 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da poročilo G. iz julija 2006 in poročilo Frontier Economics jasno navajata (glej točki 127 in 128 zgoraj), da so se prodajne možnosti slada iz Skupnosti v tretjih državah radikalno zmanjšale proti koncu obdobja, ki ga obravnava Komisija (leti 2005 in 2006), in da navedeni poročili dopuščata razlago, da je bilo to zmanjšanje, z gradnjo novih zmogljivosti v Skupnosti, glavni dejavnik, ki je povzročil presežno zmogljivost Skupnosti. Poleg tega tožeča stranka ni predložila nobenega vira, ki bi bil Komisiji na voljo ob sprejetju izpodbijane odločbe in ki bi navajal hitro in predvidljivo povečanje prodajnih možnosti zunaj Skupnosti. Zato Komisija ni storila očitne napake pri presoji, ko je ugotovila, da trgi zunaj Skupnosti v predvidljivi prihodnosti ne morejo absorbirati presežnih zmogljivosti Skupnosti.

144 Tretjič, tožeča stranka navaja, da bo zaradi nedavnega in predvidljivega zaprtja tovarn, ki so zastarele ali so na manj ugodnih geografskih območjih, presežna zmogljivost izginila, tako da bodo v Skupnosti normalne prodajne možnosti za proizvodnjo.

145 V zvezi s tem je dovolj ugotoviti, da, kot meni Komisija v izpodbijani odločbi in je navedeno v poročilu G. iz julija 2006, je bila glavni razlog za trajno zaprtje več tovarn v Skupnosti leta 2005 in 2006 presežna zmogljivost, ki je povzročila znižanje cen slada, tako da proizvodnja v nekaterih tovarnah ni bila več rentabilna. V teh okoliščinah pa dejstvo, da so bile številne tovarne prisiljene opustiti proizvodnjo, le potrjuje ugotovitev Komisije glede neobstoja normalnih prodajnih možnosti. Tudi navedba tožeče stranke, da so bila druga trajna zaprtja predvidljiva zaradi močne konkurence, kaže predvsem to, da številni proizvajalci slada v Skupnosti niso mogli prodati svojih proizvodov rentabilno, kar dejansko pomeni neobstoj normalnih prodajnih možnosti na trgu.

146 Ob upoštevanju navedenega je treba ugotoviti, da je Komisija pravilno uporabila Smernice in ni očitno napačno presodila pri preizkusu presežnih zmogljivosti. Zato je treba prvi in tretji del drugega tožbenega razloga zavrniti.

Četrti del drugega tožbenega razloga: upoštevanje dogodkov med sprejetjem odločitve o dodelitvi pomoči in sprejetjem izpodbijane odločbe

Trditve strank

147 Tožeča stranka Komisiji očita, da se je oprla le na njen proizvodni načrt, izdelan leta 2003, ki ni bil nič drugega kot načrt za prihodnje ukrepe, ne da bi upoštevala, kaj se je dejansko zgodilo med izdelavo tega načrta in sprejetjem izpodbijane odločbe. S sklicevanjem na sodno prakso zatrjuje, da bi Komisija morala upoštevati dogajanje v zadevnem sektorju od dodelitve domnevne pomoči do sprejetja izpodbijane odločbe. Meni, da podatke ne zagotovi samo država članica ali druge stranke v postopku, ampak mora Komisija preučiti tudi javno dostopne informacije.

148 Glede datuma, ko je tovarna začela popolnoma obratovati, tožeča stranka Komisiji očita, da je štela, da naj bi to bil april 2005. Izpodbija dejstvo, da se je Komisija pri tej ugotovitvi oprla na podatke zunanjih virov, ki jih je našla na svetovnem spletu, ne da bi jih preverila pri njej ali pri nizozemski vladi, čeprav so bili drugi podatki s spleta, ki jih je imela Komisija na voljo, neposredno v nasprotju z njenim dopisom o dejstvih. Tožeča stranka meni, da je v letnem poročilu 2005 družbe Bavaria, ki ga navaja tudi Komisija, navedeno, da je tovarna slada v Eemshavenu začela obratovati šele decembra 2005 z minimalno obratovalno zmogljivostjo, uradno pa je bila odprta junija 2006.

149 Kraljevina Nizozemska ni navedla trditev v zvezi s tem.

150 Komisija izpodbija trditve tožeče stranke.

Presoja Sodišča prve stopnje

151 Najprej je treba opozoriti, da mora zadevna država članica za pridobitev odobritve novih pomoči, z odstopanjem od pravil Pogodbe, v skladu s svojo dolžnostjo sodelovanja s Komisijo, ki izhaja iz člena 10 ES, predložiti vse potrebne informacije, ki bi tej instituciji omogočile preveriti, ali so izpolnjeni pogoji za odstopanje, ki ga zahteva (glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 2005 v zadevi Regione autonoma della Sardegna proti Komisiji, T-171/02, ZOdl., str. II-2123, točka 129, in zgoraj v točki 92 navedeno sodbo Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke proti Komisiji, točka 48 in navedena sodna praksa).

152 V zvezi s tem Komisiji ni mogoče očitati neupoštevanja morebitnih informacij, ki bi ji lahko bile predložene v upravnem postopku, vendar ji niso bile, saj ni dolžna po uradni dolžnosti in na podlagi presoje ugotavljati, katere informacije bi ji lahko bile predložene (sodba Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 60, in zgoraj v točki 54 navedena sodba Ter Lembeek proti Komisiji, točka 83).

153 Zato tožeča stranka ne more veljavno očitati Komisiji neupoštevanja podatkov, ki so domnevno javni in ki ji vendarle niso bili predloženi med upravnim postopkom.

154 Poleg tega trditev tožeče stranke glede v izpodbijani odločbi domnevno napačne navedbe datuma začetka obratovanja tovarne v Eemshavenu ne more nikakor vplivati na zakonitost izpodbijane odločbe. Ta namreč temelji na obstoju presežne zmogljivosti in neobstoju normalnih prodajnih možnosti na trgu slada Skupnosti in svetovnem trgu,

to je na položaju, kakršen je bil v letih 2005 in 2006 in za katerega iz dokumentacije, ki jo je imela Komisija na voljo ob sprejetju izpodbijane odločbe, ni bilo mogoče sklepati, da se bo v naslednjih letih spremenil. Odprtje tovarne v Eemshavenu bi se torej po vseh virih, omenjenih v izpodbijani odločbi in ki jih navaja tožeča stranka, moralo zgoditi v tem obdobju, za katerega je značilna presežna zmogljivost in neobstoj normalnih prodajnih možnosti.

155 Zato je treba četrti del drugega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

Drugi del drugega tožbenega razloga: neobstoj ustreznega tehtanja med pozitivnimi učinki pomoči in vplivom te pomoči na pogoje trgovanja v Skupnosti

Trditve strank

156 Tožeča stranka v bistvu očita Komisiji, da v izpodbijani odločbi ni pretehtala, po eni strani, pozitivnih učinkov subvencije, in, po drugi strani, njenega morebitnega negativnega učinka na pogoje trgovanja v Skupnosti, kar pomeni napačno razlago in uporabo člena 87(3)(c) ES. Zatrjuje, da ima zadevna naložba velik pozitivni učinek na uresničitev ciljev skupne kmetijske politike, zlasti na politiko razvoja podeželja in na ukrepe Komisije v zvezi z regionalnim razvojem in sorazmernostjo.

157 Meni, da Komisija ne more veljavno izjaviti, da se je zaradi sprejetja Smernic odrekla svoji diskrecijski pravici in da zato ne more prosto tehtati, pri čemer bi upoštevala pozitivne učinke pomoči. Meni, da dejstvo, da Smernice temeljijo na členu 87(3) ES,

nujno pomeni, da Komisija ne more neupravičeno omejiti svoje diskrecijske pravice ali se ji odpovedati. Iz tega sklepa, da je treba točko 4.2.5 Smernic razlagati v smislu meril, določenih v Pogodbi, namreč, ali se na pogoje trgovanja vpliva v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom. Opozarja, da Komisija ni presodila, ali je ta vpliv v smislu ugodnosti, ki bi jih ustvarila načrtovana subvencija, dejansko v nasprotju s skupnim interesom v smislu člena 87(3) ES.

158 Meni, da Smernice, takšne kot so, dopuščajo Komisiji ves potreben prostor za zagotovitev dobrega tehtanja med ugodnostmi in domnevnim vplivom subvencije na konkurenco. S sklicevanjem na sklepne predloge generalnega pravobranilca Alberja k sodbi Sodišča z dne 3. maja 2001 v zadevi Portugalska proti Komisiji (C-204/97, Recueil, str. I-3175, I-3177, točka 46) meni, da če ni tako, naj Smernice ne bi zagotavljale dobrega tehtanja, ki je določeno v členu 87(3) ES, med pozitivnim vplivom pomoči in njenim domnevno negativnim vplivom, tako da bi se bilo treba zateči neposredno k členu 87(3) ES. Tožeča stranka vsekakor zatrjuje, da je Komisija napačno uporabila merila, ki si jih je sama postavila v Smernicah.

159 Navaja, da je cilj subvencije, po eni strani, nadomestiti večje stroške postavitve tovarne slada v Eemshavenu, kar je bolje kot v nekem kraju, ki bi bil v drugi nizozemski regiji, in, po drugi strani, spodbuditi izgradnjo tovarne v regiji, ki se mora gospodarsko razviti. Navaja, da so bile vse konkurenčne koristi, ki naj bi jih imela zaradi subvencije, zmanjšane z večjimi stroški, s katerimi se je srečala, in da je bil dejansko velik del subvencije potreben za to, da bi lahko bila enaka svojim konkurentom. Meni, da je z zadevno naložbo aktivno prispevala k razvoju regije pridelovanja sladnega ječmena na severu Nizozemske, ki ponuja nove velike obete za pridelovalce v tej regiji, in k procesu posodabljanja zmogljivosti za proizvodnjo slada, s tem da se s sodobnimi zmogljivostmi, usmerjenimi v tretje države zunaj Skupnosti, nadomesti neučinkovite kontinentalne zmogljivosti.

160 Navaja, da ta subvencija prinaša novo tehnologijo, usmerjeno v prihodnost, ki vodi k boljšim zdravstvenim in okoljskim standardom ter k izboljšanju kakovosti slada. Zato naj bi ta naložba imela prej pozitiven kot negativen vpliv na konkurenčne zmogljivosti Skupnosti na izvoznih trgih ter na obstoječe in pričakovane zmogljivosti na trgu slada v Skupnosti.

161 Navaja točko 1.6 Smernic, ki določa povezanost med nadzorom obstoječih in predlaganih ukrepov državne pomoči v državah članicah in ukrepi Skupnosti, sprejetimi v okviru politike razvoja podeželja, ki jo vodi Skupnost. Člen 25 Uredbe Sveta (ES) št. 1257/1999 z dne 17. maja 1999 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS) ter o spremembi in razveljavitvi določenih uredb (UL L 160, str. 80) določa, da naj bi pomoč za naložbo, namenjeno predelavi kmetijskih proizvodov, prispevala k uresničitvi ciljev skupne politike razvoja podeželja.

162 Kraljevina Nizozemska meni, da Komisija ni upoštevala, da zadevni načrt popolnoma spada med splošne cilje njene politike glede razvoja kmetijskih območij. Poleg tega meni, da ta načrt dejansko predvideva obnovitev kmetijskega sektorja na severu Nizozemske, zlasti nadomestitev pridelave pese z drugimi pridelavami. Meni, da mora Komisija ne le oceniti subvencijo ob upoštevanju točke 4.2.5 Smernic, ampak tudi preučiti, ali „takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi." Sklicujoč se na zgoraj v točki 63 navedeno sodbo Alzetta in drugi proti Komisiji navaja, da mora Komisija na podlagi člena 87(3)(c) ES pri preučitvi pretehtati pozitivne in negativne učinke pomoči na pogoje trgovanja ter na vzdrževanje neizkrivljene konkurence. Iz tega sklepa, da mora Komisija še naprej upoštevati člen 87(3)(c) ES, čeprav je omejila svojo diskrecijsko pravico s Smernicami na področju pomoči v kmetijskem sektorju.

163 Kraljevina Nizozemska poudarja, da je Komisija dolžna upoštevati povezavo med členoma 87 ES in 88 ES ter drugimi določbami Pogodbe (sodba Sodišča z dne 14. aprila 2005 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-110/03, ZOdl., str. I-2801, točka 64). Ena od teh

„drugih določb Pogodbe“ naj bi bil člen 158 ES, ki določa, da je cilj Skupnosti zmanjšati razkorak med ravnmi razvoja različnih regij in zaostalost zapostavljenih regij oziroma manjših območij, vključno s podeželskimi conami. Komisija bi torej morala paziti na zahtevano skladnost med svojo politiko pomoči in ravnanjem Skupnosti tako, da bi zmanjševala razliko med regijami.

164 Kraljevina Nizozemska navaja, da dodelitev pomoči za tako inovativen projekt spada med cilje, ki so bili našteti na zasedanju Evropskega sveta v Lizboni, da bo Evropska unija do leta 2010 najbolj konkurenčno in najbolj dinamično gospodarstvo na svetu. Komisiji očita, da v izpodbijani odločbi ni izpostavila tega bistvenega vidika.

165 Komisija izpodbija trditve tožeče stranke in Kraljevine Nizozemske.

Presoja Sodišča prve stopnje

166 Najprej je treba opozoriti, da je bila izpodbijana odločba sprejeta z uporabo določb člena 87(1) in (3) ES ter Smernic, zlasti oddelka 4.2, katerega namen je jasno formulirati te določbe na področju „pomoči za naložbe v zvezi s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov“.

167 Ker je Komisija Smernice sprejela, jih mora upoštevati (zgoraj v točki 135 navedena sodba Deufil proti Komisiji, točka 22, in zgoraj v točki 151 navedena sodba Regione autonoma della Sardegna proti Komisiji, točka 95). Sodišče Skupnosti mora torej preveriti, ali je Komisija upoštevala pravila, ki si jih je določila (sodba Sodišča prve stopnje z dne 30. januarja 2002 v zadevi Keller in Keller Meccanica proti Komisiji, T-35/99, Recueil, str. II-261, točka 77, in zgoraj v točki 151 navedena sodba Regione autonoma della Sardegna proti Komisiji, točka 96).

168 Prvič, treba je poudariti, da je tožeča stranka v svojih stališčih izrecno izjavila glede intervencijske vloge, da ne izpodbija zavezujoče narave Smernic niti njihove združljivosti z določbami Pogodbe ES.

169 V točki 3.7 Smernic je določeno, da „[k]er je treba upoštevati posebne okoliščine kmetijske proizvodnje pri preizkusu pomoči za spodbujanje razvoja prikrajšanih regij, se Smernice Komisije o nacionalnih pomočeh regijam ne uporabijo za kmetijski sektor [kajti; č]e so upoštevne za kmetijski sektor, so bile ugotovitve regionalne politike vključene v te smernice.“ Torej je vsak pozitivni vidik zadevne pomoči mogoče obravnavati le v okviru uporabe meril Smernic.

170 Treba je torej opozoriti, da točka 4.2.5 Smernic določa, da „[s]e ne sme dodeliti nobena pomoč […], če ni dovolj dokazano, da so na trgu normalne prodajne možnosti za zadevne proizvode.“

171 Zato je bila Komisija po ugotovitvi, da zadevna pomoč spada na področje uporabe Smernic, zavezana najprej preizkusiti, ali je bilo dovolj dokazano, da je bilo za zadevne proizvode mogoče najti normalne prodajne možnosti na trgu.

172 Ker ta predhodni pogoj ni bil izpolnjen v obravnavanem primeru, Komisija ni mogla odobriti sporne pomoči ob upoštevanju njenih ciljev in morebitnih pozitivnih učinkov, ne da bi kršila svoje Smernice in s tem načela, določena v sodni praksi, navedeni v točki 167 zgoraj, tako da ni bil potreben preizkus omenjenih ciljev in pozitivnih učinkov.

173 Drugič, tožeča stranka ne more veljavno zatrjevati, da naj bi neuporaba Smernic in neposredna uporaba člena 87(3)(c) ES vključevali upoštevanje ciljev in pozitivnih učinkov sporne pomoči.

174 Namreč, v skladu z zgoraj v točki 167 navedeno sodbo Deufil proti Komisiji (točka 18), daje člen 87(3) ES Komisiji diskrecijsko pravico, katere izvajanje vključuje možnost presoje, ki jo izvaja v skladu z ekonomskimi in socialnimi ocenami, ki se morajo nanašati na Skupnost. Sodišče je v tej sodbi presodilo, da Komisija s presojo, da je dodelitev pomoči – za naložbo, ki je povečala proizvodne zmogljivosti v sektorju, ki že ima velike presežke – v nasprotju s skupnimi interesi in da taka pomoč ne spodbuja gospodarkega razvoja zadevne regije, ni prekoračila svoje diskrecijske pravice.

175 Poleg tega Sodišče ni izrazilo dvomov glede gospodarskih ugotovitev, s katerimi je bila podkrepljena odločba Komisije in so povzete v točki 16 sodbe Deufil proti Komisiji, navedene zgoraj v točki 167, v skladu s katerimi bi „ob upoštevanju presežnih proizvodnih zmogljivosti […] vsaka umetna razbremenitev naložbenih stroškov proizvajalca teh proizvodov oslabila konkurenčni položaj drugih proizvajalcev in bi povzročila, če vodi do povečanja zmogljivosti, zmanjšanje odstotka uporabe teh zmogljivosti ter znižanje cen [; z]adevna pomoč bi torej nedvomno vplivala na trgovinsko menjavo v nasprotju s skupnimi interesi v smislu [člena 87(3)(c) ES].“

176 Zato je treba ugotoviti, da merilo iz točke 4.2.5 Smernic, v skladu s katerim nobene pomoči ni mogoče odobriti, če ni dovolj dokazano, da za zadevne proizvode obstajajo normalne prodajne možnosti na trgu, odraža pogoj, ki izhaja iz člena 87(3)(c) ES, v skladu s katerim nobena pomoč, ki spreminja trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi, ne more biti združljiva s skupnim trgom.

177 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da Komisija s tem, da je izpodbijano odločbo utemeljila z obstojem presežne zmogljivosti v Skupnosti, in s tem, da ni bil dokazan obstoj normalnih prodajnih možnosti, ne da bi preizkusila cilje in pozitivne učinke pomoči za zadevno regijo, ni kršila člena 87(3)(c) ES.

178 Te ugotovitve ni mogoče izpodbijati s trditvijo tožeče stranke, da bi bi bil s sporno pomočjo zgolj kompenziran gospodarski položaj območja kraja Eemshaven, ki je manj ugoden v primerjavi z območjem kraja Terneuzen (Nizozemska), za katerega bi se odločila, če ne bi bilo pomoči.

179 V zvezi s tem je treba poudariti, da lahko podjetja, ki so prejemniki pomoči, načeloma legitimno pričakujejo zakonitost pomoči le, če je to pomoč potrdila Komisija s postopkom, navedenim v členu 88 ES (glej sodbi Sodišča z dne 11. novembra 2004 v združenih zadevah Demesa in Territorio Histórico de Álava proti Komisiji, C-183/02 P in C-187/02 P, ZOdl., str. I-10609, točki 44 in 45 in navedena sodna praksa, in z dne 15. decembra 2005 v zadevi Unicredito Italiano, C-148/04, ZOdl., str. I-11137, točka 104). Če ni legitimnega pričakovanja, je z vidika skupnostnega nadzora državnih pomoči vsaka poslovna odločitev, ki temelji na obetih za dodelitev pomoči, ki je ni potrdila Komisija, podrejena tveganjem, povezanim z gospodarskimi dejavnostmi podjetja, ki želi pomoč, tako da morebitnih neugodnosti, nastalih zaradi take odločitve, ni mogoče upoštevati pri preizkusu, ki ga opravi Komisija.

180 Glede na te ugotovitve je treba zavrniti tudi drugi del drugega tožbenega razloga in s tem drugi tožbeni razlog v celoti.

Drugi del četrtega tožbenega razloga: nezadostna obrazložitev izpodbijane odločbe glede uporabe člena 87(3) ES

181 Tožeča stranka s podporo Kraljevine Nizozemske meni, da ker opravljeni izračuni glede številk o presežku zmogljivosti na trgu slada, navedeni v izpodbijani odločbi, niso specificirani, ni mogoče preveriti, ali je dejansko obstajala presežna zmogljivost na trgu slada v Skupnosti in koliko naj bi zadevna naložba vplivala na ta položaj. Iz tega sklepa, da izpodbijana odločba ni primerno obrazložena, kar pomeni, da je Komisija kršila obveznost obrazložitve, ki je določena v členu 253 ES.

182 Komisija izpodbija trditve tožeče stranke.

183 V zvezi s tem je dovolj poudariti, kot je razvidno iz točke 106 zgoraj, da je Komisija opredelila vire številk o presežni zmogljivosti, ki je obstajala na trgu Skupnosti v obdobju, ki je predmet preizkusa, v nasprotju z navedbami tožeče stranke.

184 Zato je treba tudi drugi del četrtega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

3. *Tretji tožbeni razlog: kršitev načela dobrega upravljanja*

Trditve strank

185 Tožeča stranka očita Komisiji, da ni pravilno preiskala vseh vidikov glede dodelitve subvencije, vključno z dognanji in dogodki, do katerih je prišlo od sprejetja odločbe o dodelitvi pomoči do sprejetja izpodbijane odločbe. S sklicevanjem na sodno prakso meni, da podatkov ne zagotovi samo država članica ali druge stranke v postopku, ampak mora tudi Komisija preučiti javno dostopne informacije.

186 Navaja, da izpodbijana odločba v bistvu temelji na številkah o zmogljivosti, predloženih združenju Euromalt, ki je interesna skupina, ki zastopa njene konkurente, ki imajo poslovni interes, da nasprotujejo posodabljanju njenih zmogljivosti. Prizna, da je nekaj nacionalnih združenj proizvajalcev slada podprlo ugotovitve združenja Euromalt, vendar niso navedla, kako so bile izračunane njihove številke o zmogljivosti oziroma se sklicujejo na številke, navedene v dopisu združenja Euromalt z dne 3. avgusta 2005. Komisiji očita, da ni upoštevala poročil o trgu slada, ki so jih sestavili RM International, H. M. G. in Rabobank, v katerih je bilo potrjeno, da je v sektorju slada v Skupnosti prišlo do hitrih strukturnih sprememb in da se bosta ponudba slada in povpraševanje po njem v Skupnosti uravnotežila od tedaj do leta 2006.

187 Meni, da trditve glede pozitivnih učinkov subvencije, s tem ko daje prednost ciljem kmetijske politike Skupnosti, zlasti politike razvoja podeželja, ter ukrepov Skupnosti v zvezi z regionalnim razvojem in povezanostjo, niso bile ustrezno preučene.

188 V utemeljitev trditve o neustrezni preiskavi ilustrativno navaja, da je Komisijina določitev datuma, ko naj bi začela obratovati tovarna v Eemshavenu, temeljila na podatkih s spleta in zunanjih virih, ne da bi Komisija preverila te ugotovitve pri njej ali pri nizozemski vladi.

189 Tožeča stranka na podlagi tega sklepa, da je Komisija kršila svojo obveznost, da skrbno in nepristransko preuči vse upoštevne vidike te zadeve ter da bi morala opraviti bolj podrobno in skrbno preiskavo.

190 Kraljevina Nizozemska ni navedla trditev v zvezi s tem.

191 Komisija izpodbija trditve tožeče stranke.

Presoja Sodišča prve stopnje

192 Tožeča stranka s tem tožbenim razlogom Komisiji v bistvu očita, da je kršila načelo dobrega upravljanja, ker bi morala skrbno in nepristransko preiskati vse upoštevne vidike te zadeve.

193 Glede vprašanja dokaznega bremena je treba najprej opozoriti, da mora zadevna država članica predložiti vse dokaze, s katerimi se tej instituciji omogoči preveriti, ali so

izpolnjeni pogoji za odstopanje, in da Komisija ni dolžna po uradni dolžnosti in na podlagi predvidevanj preučiti, katere informacije bi ji lahko bile predložene (glej točko 152 zgoraj).

194 Iz tega je razvidno, kot je bilo že presojeno v točki 153 zgoraj, da trditev tožeče stranke, da bi Komisija morala upoštevati javno dostopne podatke, ni mogoče sprejeti. Poleg tega tožeča stranka niti ni opredelila elementov, ki bi bili javni in ki bi jih Komisija morala upoštevati.

195 Glede načela dobrega upravljanja na področju državnih pomoči iz ustaljene sodne prakse izhaja, da njegovo spoštovanje zahteva, da Komisija skrbno in nepristransko preizkusi zadevni ukrep. Raziskati torej mora vsa potrebna stališča, tako da zlasti od upravičencev zahteva informacije, da bi lahko odločila na podlagi celostnega spoznanja relevantnih dejstev na datum sprejetja odločbe (glej v tem smislu zgoraj v točki 152 navedeno sodbo Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 62, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 2004 v zadevi Technische Glaswerke Ilmenau proti Komisiji, T-198/01, ZOdl., str. II-2717, točka 180).

196 V obravnavani zadevi je iz navedenih ugotovitev razvidno, da je Komisija skrbno in nepristransko ravnala pri preizkusu zadevnega ukrepa. Kot je razvidno iz preučitve drugega tožbenega razloga, je Komisija dejavno zbrala in presodila dokaze skozi celoten postopek in organizirala sestanke s H. M. G.

197 Glede trditve tožeče stranke, da Komisija ni pravilno preiskala dognanj in dogodkov, do katerih je prišlo od sprejetja odločbe o dodelitvi pomoči do sprejetja izpodbijane odločbe, zadošča opozoriti, da ta trditev ni utemeljena z dejstvi (glej točko 116 in naslednje zgoraj).

198 Sodišče prve stopnje glede zanesljivosti številk, ki jih je predložilo združenje Euromalt, in glede domnevnega neupoštevanja poročil o trgu slada, ki so jih sestavili RM International, H. M. G. in Rabobank, napotuje na svojo analizo glede prvega in tretjega dela drugega tožbenega razloga. Iz nje je jasno razvidno, da je Komisija pravilno upoštevala različne vire, ki jih je imela na voljo ob sprejetju izpodbijane odločbe, in da nobena bistvena ugotovitev z vidika presoje zakonitosti izpodbijane odločbe ni temeljila izključno na številkah združenja Euromalt, tako da Sodišču prve stopnje ni bilo treba preizkusiti objektivnosti dokumentov, ki jih je dobilo od tega združenja. Treba je še opozoriti, da tožeča stranka ni predložila nobenega dokumenta, ki bi bil na voljo Komisiji ob sprejetju izpodbijane odločbe, ki bi ovrgel ugotovitve iz te odločbe.

199 Glede trditve o neprimerni preiskavi pozitivnih učinkov subvencije in določitvi datuma, ko naj bi začela obratovati tovarna v Eemshavenu, je preizkus drugega in četrtega dela drugega tožbenega razloga jasno pokazal, da ti elementi nimajo posebnega pomena pri presoji združljivosti pomoči s skupnim trgom, tako da Komisija ni bila dolžna opraviti bolj podrobnega preizkusa v zvezi s tem.

200 Zaradi vseh teh razlogov je treba tretji tožbeni razlog, ki temelji na kršitvi načela dobrega upravljanja, zavrniti kot neutemeljen ter tožbo zavrniti v celoti.

Stroški

201 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogom Komisije naloži plačilo stroškov zadnjenavedene. V skladu s členom 87(4), prvi pododstavek, navedenega poslovnika, države članice, ki se kot intervenientke udeležijo postopka, nosijo svoje stroške. Kraljevina Nizozemska torej nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (četrti senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. **Družba Holland Malt BV nosi svoje stroške in stroške, ki jih je priglasila Komisija.**

3. **Kraljevina Nizozemska nosi svoje stroške.**

Czúcz Labucka Soldevila Fragoso

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 9. septembra 2009.

Podpisi

Stvarno kazalo

Dejansko stanje . . . . . II - 3319

Postopek in predlogi strank . . . . . II - 3321

Pravo . . . . . II - 3323

1. Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 87(1) ES in prvi del četrtega tožbenega razloga: kršitev obveznosti obrazložitve opredelitve zadevnega ukrepa za državno pomoč . . . . . II - 3323

Trditve strank . . . . . II - 3323

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 3326

Dopustnost prvega tožbenega razloga . . . . . II - 3326

Kršitev člena 87(1) ES . . . . . II - 3327

Obrazložitev izpodbijane odločbe glede vpliva na trgovanje v Skupnosti in na konkurenco . . . . . II - 3334

2. Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 87(3)(c) ES in drugi del četrtega tožbenega razloga: nezadostna obrazložitev v zvezi s to kršitvijo . . . . . II - 3337

Prvi in tretji del tožbenega razloga, ki se nanaša na napačno razlago in napačno uporabo Smernic, ter napačna presoja glede presežne zmogljivosti . . . . . II - 3338

Trditve strank . . . . . II - 3338

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 3343

– Presežna zmogljivost na trgu slada . . . . . II - 3347

– Neobstoj normalnih prodajnih možnosti . . . . . II - 3353

Četrti del drugega tožbenega razloga: upoštevanje dogodkov med sprejetjem odločitve o dodelitvi pomoči in sprejetjem izpodbijane odločbe . . . . . II - 3359

Trditve strank . . . . . II - 3359

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 3360

Drugi del drugega tožbenega razloga: neobstoj ustreznega tehtanja med pozitivnimi učinki pomoči in vplivom te pomoči na pogoje trgovanja v Skupnosti . . . . . II - 3361

Trditve strank . . . . . II - 3361

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 3364

Drugi del četrtega tožbenega razloga: nezadostna obrazložitev izpodbijane odločbe glede uporabe člena 87(3) ES . . . . . II - 3368

3. Tretji tožbeni razlog: kršitev načela dobrega upravljanja . . . . . II - 3369

Trditve strank . . . . . II - 3369

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 3370

Stroški . . . . . II - 3373